

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 840 Lej.
Fél évre ... 420 Lej.
Negyed évre ... 210 Lej.
Havonta ... 70 Lej.

Hirdetések díjszabás szerinti

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A cégtáblák

kérdése évek óta húzódik. Esztendőköi át tárgyalták hivatalos és nemhivatalos formában a kérdést: idegen nyelvnek kell-e tekinteni Erdélyben a magyart vagy nem. Ahány város, annyiféleképpen magyarázták ezt és volt hatóság a mely nyíltan meg merete mondani, hogy Románia legnagyobb számu kisebbségének a nyelve nem lehet „strain“, viszont mások azt hangoztatták, hogy az állam nyelvén kívül minden más nyelv idegen nyelv. Miniszteri és államtitkári rendeletek, elhangzott felelős nyilatkozatok is igyekeztek fényt deríteni a külön problémára, de mindezek dacára az üzlethelyiséggel rendelkezők félték a már egyszer eltávolított magyar cégtáblákat ismét kifüggeszteni, mert nem tudták, hogy melyik percben kell azt megint beszédniük és nem tudták, hogy mikor és mennyi pénzbírság sújtja őket azért, mert nem értették meg a Monitorul Oficialban megjelent hivatalos rendeletet, amely nyíltan, minden félreértés nélkül megállapítja, hogy a magyar nyelv Romániában nem idegen.

Most ismét aktuális a cégtáblák kérdése, most megint eldöntésre vár a kérdés: idegen nyelvnek tekinthető-e a magyar Romániában? Ugyanis több felelkezés és beadvány érkezett a belügyminiszteriumhoz és ezekben egyes erdélyi városok kereskedői felpanaszolták, hogy nyolcezer lej adót vetettek ki rájuk, mert a román nyelvű cégtáblák mellett magyar vagy német nyelven is hirdették a cégüket és árujukat. A miniszteriumban nagyot néztek a felelkezéseken, mert a rezsorffőnökök és vezérigazgatók azt hitték, hogy ez az ügy már régen el van intézve, a belügyminiszter egyik rendeletében világosan kimondotta, hogy csak olyan cégtáblát szabad nyolcezer lej adóval megterhelni, amelyen az állam nyelve nem szerepel, amelyen tehát csak magyarul, franciául, németül vagy másnyelven van a felírás. A belügyminiszteriumban motolyogtak a naivnak látszó felelkezéseken és amikor a kereskedők ügyvédek útján sürgették a felelkezéseket, a miniszteri tisztviselők megmutatták a hivatalos lap 1924. szeptember 24-iki számát, amely világosan beszél s amellyel szemben nem lehet különvéleménye semmiféle hatóságnak, városnak, rendőrségnek, vagy hivatalos szervnek. Az érdekeltek megnyugvással vették tudomásul a választ.

De sajnos, má a hivatalos felrógás Bucurestiben és más a gya-

korlat Erdélyben. Hanem valahogy mégis csak meg kell oldani ezt a kérdést. Ha hivatalos és miniszteri rendelettel engedélyezték a román mellett a magyar nyelvű feliratokat is, akkor élni is kell az engedéllyel. Ha pedig jogtalanul gyakorolják a nyolcezer lejes bir-

ságot, fel kell mutatni a hivatalos lap idézett számát, amelyben maga a belügyminiszter mondja ki: a magyar nyelv nem idegen Romániában és azt minden magyar nyelvű román állampolgár szabadon használhatja — még üzletnek aajtaja felett is.

Végetért az aradi négy milliós örökségi harc. — Leleplezték a pénzeslevelek fosztogatóját. — Strassnoff bankószüretje a nyitrai püspöki udvarban. — Két aradi orvos autóturája fél Európán át. — Monstre-pört tárgyalnak Bulgáriában 500 vádlottal. — A német excsászár fia Magyarországon.

Utolsó erőfeszítések a választásra.

Értekezlet az aradi törvényszéken.

(Sajdtudósítónktól.) A vasárnapi napot is felhasználják a mezőgazdasági kamara jelöltjei, hogy a néppel érintkezésbe jussanak és megmagyarázzák számukra a kamara jelentőségét s kifejtsek programjukat. A liberális-magyar lista jelöltjei is kimennek a megyébe, hogy a gazdák számára a szükséges felvilágosításokat megadják és tájékoztassák őket a magyarság állásfoglalásáról. A lehetőség szerint minden községbe ellátogatnak a magyar jelöltek, ahol eddig nem jártak és a gazdák még mincsernek tisztában azzal, hogy miért szükséges a mezőgazdasági kamarák felállítása és az azokban való minél jelentősebb magyar képviselő. Kedden lesz a választások napja és akkor a magyarság egyöntetűen a magyar jelöltek mellett foglal állást, akiknek multját, tudását és értékét ismeri, akikről tudja, hogy méltóképen fogják képviselni érdekeiket. A keresztes lista jelenű a magyar jelöltek győzelmét is.

Ma az aradi törvényszéken értekezlet volt Simionescu Constantin törvényszéki elnök elnöklésével, amelyen résztvettek az összes aradmegyei vezető járásbírák. Az elnök a járásbírák számára megadta azokat a direktívákat, amelyek szerint intézniük kell a kamara választásainak ügyét. Értekezlet volt a vármegyeházán is, ahol Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, Aradváros s a megye prefektusa adta ki az utasításokat a fősolgabírák számára, hogy tisztán és pártat-

lanul folytassák le a választásokat és ennek érdekében tegyenek meg minden intézkedést. Az értekezleten résztvett dr. Lázár Agoston alispán is.

Szell Lajos dr. táblabíró az aradi járás választási elnöke, az aradi és környékbeli választások kezdetét augusztus hó 25-re, kedden reggel 8 órára tűzte ki. A szavazást a Piata Mihai Viteazul (Ferenc-téri) polgári fiúiskolában ejtik meg. A választási elnök pontosan megállapította az órákat is, amikor az egyes községek szavazása kezdetét veszi. Eszerint Arad és Zsigmondháza reggel 8 órakor, Kurtics 9-kor, Mácsa és Aradszentmárton 10-kor, Szentleányfalva, Fakert, Zimándköz és Zimándujfalu 11-kor, Ujpanát, Mikelaka és Glogoyác délután 2 órakor szavaznak.

A választási elnök figyelmezteti a mezőgazdasági kamarai választókat, hogy a szavazati órákat pontosan tartsák be, mindenkinek adja le szavazatát, mert a nem szavazók szigorúan meg lesznek büntetve. Kétféle szavazólista van: keresztes és sarló-kaszás. A listákon változtatni, javítani, nevetet törölni és helyükbe más nevet beírni nem szabad. A szavazás alkalmával minden szavazó tartozik a „Vota“ (szavazott) pecsétet ráírni arra a listára, amelyikkel szavazni szándékozik.

(Bucuresti, augusztus 22.) Constantinescu földművelésügyi miniszter kijelentette a Monitorulnak, hogy a mezőgazdasági kamarák létesítésével a kormány azt akarja elérni, hogy szakértők útján a parasztság terméseredményét emeljék. Nagyon sajnálja, hogy a mezőgazdasági kamarai választá-

sokat egyes pártok politikai céljaik elérésére akarják felhasználni, mert ez csak ártalmára lesz a mezőgazdasági termelésnek.

Fekete vendégek

a bécsi cionista kongresszuson.

Cionista néger zsidó rendőrök.

(Bécsi tudósítónktól.) A cionista kongresszus érdekes vendégeket hozott ide a világ minden tájáról. Vannak köztük nagy nevek, a zsidók új honalapításának világszerte híres vezérei; de vannak itt exotikumok is. A kongresszus rendkívüliségei közé kell számítani a négerzsidó küldötteket!

Azok a szerencsén cionisták azonban, akik a mostani kongresszuson képviselve vannak — nem Afrikából jöttek ide. A newyorki néger cionistákat képviselik ezek a küldöttek. Mert Newyorkban a néger negyedben népes négerzsidó hitközség van.

Ezek a newyorki négerzsidók nem mind cionisták, minthogy a zsidóság a világ minden részeiben megoszlik ebben a tekintetben. De nagy számban vannak köztük a cionizmus hívei. Az is új dolog lesz talán, hogy a newyorki néger negyed zsidóinak nagy templomuk van, ahol néger rabbi vezeti a szer-
tartást.

Beszélgtem a kongresszus egy fekete vendégével, akitől érdekes dolgokat tudtam meg. Többek között azt is, hogy hatalmas templomuk van a fekete zsidóknak Newyorkban és ez állandóan tele van fehér imasálakba burkolt néger zsidókkal, akik nagyon ájtatosan imádkoznak; a karzatokon néger zsidóasszonyok ajtatoskodnak. A néger negyedben, csupa néger lakik. Ezek persze nem mind zsidók; vannak köztük keresztények, öskeresztények és a mi értelmünkben vett pogányok is. Elmondta még, hogy a néger negyedben a rendőrök és az összes funkcionáriusok, még a levélhordók is néger. A newyorki állami uniformisokba öltözött rendőr héber nyelven közönséges ismerőseit.

Értékes adalékok ezek a cionisták bécsi kongresszusához és az emberiség nagy vallásbelli összekevertségéhez. Ez a vallási összekevertség különben már megvan ezer és ezer éve ...

— Kereskedősegéd lett egy magyar szindarabíró. Budapestről távozott: Villányi Andor, a „Királynő meghalok érte“ című nagyszerű színmű, több regény, novella és számos kabarédarab szerzője egy bécsi selyemkereskedésben segéd lett.

Altalános sztrájk

bankfosztogatással és rombolással.

Heves harc tüntetők és rendőrök között. — Párisban megbénult minden.

Párisból jelentik: Megemlékezünk arról a napokban, hogy a francia banktisztviselők sztrájkjával karcsolatban a marseillesi munkásság tüntető szimpátiá-sztrájkot rendezett. A munkásvezetők határozata következtében — miután a pénzügyvezetők maig nem teljesítették a hivatalnokok követelését — a rokonszenvsztrájk általános munkássztrájkhoz vezetett. A hatalmas kikötővárosban megállt minden munka mára. A munkásság tízezres tüntető csoportokban járja be a várost. A Place de la Concorde-on a tüntetők két bank helyiséget kifosztottak és szétrombolták. A főbb utvonalakon minden ablakot s lakrakatot beverték. Az „Éljen a sztrájk“ jelszóval felvonuló banktisztviselők egyik boulevardon összeütköztek a rendőrséggel, a

kik a fegyverüket használták, mire a tüntetők viszonyítottak a tüzelést. Mindkét részről számosan megsebesültek, közöttük néhány rendőrtiszt súlyosan. A tüntetők közül sokat letartóztattak. Dura-four munkügyi miniszter ma este Marseillesbe érkezett és nyomban tárgyalásokba bocsátkozott a sztrájkolók vezérével. A pénzügyvezetők mára már részben hajlandók a tisztviselők követeléseit teljesíteni.

(Páris, aug. 22.) Az általános sztrájk már huszonnégy órája tart. A sztrájkhoz az összes kereskedelmi és közalkalmazottak is csatlakoztak. A sztrájk következtében a városban a közlekedés is megszűnt, mert a közúti alkal-mazottak is csatlakoztak a sztrájkolókhoz. A sztrájk terjed és mindig nagyobb méreteket ölt.

Interjú

a harcban álló druzok szultánjával.

Magyar újságíró a sziriai harctéren. — Mit követelnek a druzok és mit adnak a franciák.

(Jeruzsálem, augusztus 21.)

Egy magyar újságíró eljutott Medjelbe, a druzok főhadiszállására és ott sikerült beszélgetést folytatnia Atras pasával, a druzok szultánjával. A rendkívül érdekes interjút itt adjuk:

— Teljesen elviselhetetlenné vált már a franciák nyomása a

druz népre — mondotta a szultán. — Semmi táborunk még csak arra sem mutatott hajlandóságot, hogy követelményeket fogadjunk és Car-bullet kormányzó ellen irányuló panaszainkat meghallgasson. Mind azok a jogosítványok, amelyeket a franciák 1921-ben nekünk megadtak, semmivé lettek. Vezető embereinket elfogták, minden besu-

gás és aknamunka, amely ellenünk irányult, eredményes volt.

— Biztosítottam önt, hogy annak ellenére, hogy a felkelés oka a durz nép panaszainak semmibe-vétele volt, e mostani felkelés egyáltalán nem helyi jelentőségű, hanem egész bizonyosan kezdete egy általános sziriai felkelésnek.

Ezután ismertette a franciák követeléseit, amelyek a következők:

1. A druzok kötelesek 5000 font sterling hadikárpótlást fizetni.
2. Kötelesek teljesen kárpótolni azokat a kereskedőket, akik fosztogatás, vagy bármi más ok miatt kárt szenvedtek.
3. Kötelesek visszaadni valamennyi zsákmányolt fegyvert.

— Atras basa, a szultán, azt mondotta nekem, hogy a druzok válasza elutasító lesz, mert ezek a feltételek elfogadhatatlanok. A druzok felfogása az, hogy nem ők támadtak, hanem őket támadták meg a franciák, ezért tehát semmiféle hadikárpótlást nem fizethetnek. A druz törzsek az elszennvedett igazságtalanság ellenére sem követelnek kárpótlást, a druz nép majd igyekezni fog magát kárpótolni.

— A zsákmányolt fegyvereket pedig — mondotta a szultán — önkéntesen nem fogjuk visszaadni a franciáknak, a fegyvereket mi vérről szereztük meg és azokat meg is fogjuk tartani.

Arra a kérdésre, hogy hogyan képzeli a szultán Sziria függetlenségét, Atras basa így felelt:

— Szabad parlamentet kívánunk. Nemzeti hadsereget, nemzeti kormányt, a magunk királyát, elnöke vagy államfője alatt. A franciáknak meg kell elégedniük

azzal, hogy miképp az angolok Irakban, csak mint tanácsadók szerepeinek. Ezután hozzátette még: ha Franciaország meg meri támadni a durz népet, akkor egész Szirában kitör az általános felkelés. Szent meggyőződésünk, hogy jobb, ha szabadságban mind annyian élvezzük, mintha ugy-e élünk tovább, mint eddig.

A szultánnal való beszélgetés után az újságíró meglátogatta a mezraai harcteret, ahol a franciák három héttel ezelőtt egy meglepő támadás után kudarcot vallottak. Igen sok eltemetetlen, teljesen mezitelen francia hulla földi ezt a csatateret, amelyen három elégett francia tank is hever.

— Gyáregés Ploestiben három emberáldozattal. Bucurestiből jelentik: Ploestiben tegnap kigyulladt a Gelber-féle börtör. A tűz a szomszédos épületekre is átterjedt, amelyek közül nyolc leégett. Egy férfi és két gyermek bennégett a tűzben. A kár ötmillió lej.

Viszket a bőrük? csipéseket éreznek?

A Cadum-kezelés megfizethetetlen jótétemény azon ezer meg ezer személy részére, akik évek óta bőrbajban szenvednek. Ezen csodálatos gyógyszer használata visszaadja a csendes álmot azoknak, akiket ily bajok gyötörnek. Rögön véget vet minden viszketegségnek, a bőr minden gyulladását, dagadását, rögön gyógyítja. Sok szenvedésnek vesszük elejét, ha idejében használjuk a Cadum-kezelést: ekzéma, bőrküttés, hemoroidok, dörzsölések, ruh, sebek, kopaszág, égések ellen. Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. Nasyban a Standard drogériában Bucuresti. 3972

TARCA

Nemzetközi élet a Lidón.

Német nő angol fiatalemberrel táncol. Rouge, jazz-band és klasszikus női szépségek.

Írta: Dr. Gabos Jenő.

A tenger már felvette fehér éji leplet. Messze, ameddig a szem ellát, a tenger felszíne fehér, mintha hóval volna borítva. Csillagok a víz minden cseppje, mint a nap-sütötte hópehely. Csend, imponyugalom honol a tengeren, a fürdőzők már rég elvonultak a víz lágy öléből. Lassan, észrevétlenül ütik fel a fejüket a tiszta kék ég-bolton. A tenger homályba borul, csak itt-ott verődik vissza a vízzen egy-egy fényesebb csillag ragyogása. Enyhe, szelid szél bontogatja szárnyait, a tenger rögtön átveszi a szél üzenetét, zug, morajlik, olyan, mintha haragudnék. A formátlan, nehézkes halászbárkák most indulnak éjjeli zsákmány után, a távolban három világitó torony mutat utat az éjben a tenger háborgó vizén hanyódo hajóknak. Hirtelen egy gőzhajó szirénájának tompa bugása üti meg fülemet. felébreszt álmodozásomból, amibe a tenger bűbajos felszínének látása ringatott.

A Lido fürdőépületének hatalmas, tengerre nyíló terraszán ülök. Elalóttam vig élet folyik, a terrasz telve a legelegánsabb közönséggel s mindannyian, nők és férfiak, pizzamában időznek el ma este.

A fürdőigazgatóság már nanok óta hirdeti, hogy ma pizzamabálát tartanak. Nem mindennapi mulatóság s nem utolsó látványosság olyasvalakinek, aki csak a frakkos és a „grande toilette“-s bálakat ismeri.

A jazz-band elkezdte rikácsoló, fület tépő zenéjét, férfiak és nők egymásra találnak, látható élvezettel járják a most divatos táncokat s egymás szemébe nézve talán elfelejteneik mindent, ami rajtuk kívül történik. A világnak minden tájáról összeverődött emberek ezek, kik eljöttek ide élvezni az életet. Ha van e földkerekségnek fürdőhelye, mely mindent uyujt, ami szép és egyszerű s ahol telálozik a mult a jelen, ugy ezzel a kiváltságos helyzettel talán csak a Lido díszkedhetik. Mert itt van a közelben az örökszép Venecia, „a tenger tündére, a hullámok királynője,“ melyről Dante egyik énekében azt mondja, hogy Isten jó kedvében egy drága gyöngyöt dobott le a földre s abból lett Venecia.

Egy kényelmes, széleslátú nád-székben helyezkedem el s mialatt figyelem a táncolókat, a nap folyamán látottak visszahatásaképpen elém tojul Venecia történetének egy-egy nevezetesebb eseménye megjelenik képzeletemben a hatalmas köztársaság egy-egy örök hírnévre szert tett fiának alakja.

Egy francia hölgy egy olasz férfivel táncol, egy német nő tancopartnerre egy angol ur. Európa minden nemzete képviselve van itt és sok az amerikai. Minden táncos pizzamát vett fel és minden nő bubifrizurát visel. Ha majd

egyszer valamely késői kor embere megírja a jelen kor történetét, bizonyára tág teret fog szentelni a mai nő jellegzetes viseleteinek: pizzama, bubifrizura, harsnya nélkül nyilvános helyen megjelenés, folytonos puderhasználat és a „rouge.“ Egyik sem izléseles, sőt visszatetsző és a nő elférfiasodására mutat. De mit történnek hölgyeink a lekicsinylő kritikákkal! A divatot követniök kell, mikor az nem is válik előnyükre. Mily igaz és találó Lebon mondása a divatról: „Egyetlen oly istenség sincs a multban, kinek több tisztelettel engedelmeskedtek volna.“

Most, amikor itt ülök e világfürdő hatalmas terraszán és bámulom ezt a tarka nemzetközítársaságot, hirtelen az ötlik eszembe, mi lenne most, ha a velencei festőiskola örökké ragyogó neveinek viselői megjelenének közöttünk. Mi lenne, ha Tizian, Tintoretto, a két Bellini, Paolo Veronese és Palma il Vecchio új életre támadna és látná a ma elférfiasodott nőjét? Nem értenék e furcsa változást. A ma nője semmiképpen sem felelne meg az ő elgondolásuknak. Tizian bármelyik madonnájában a nő, az asszony az uralkodó jelleg; a ma férfias nője nem szolgálhatna modellül az ő madonnáihoz. Ami azonban legjobban meglepné e szellemóriásokat, az kétségtelenül a bubifrizura volna. E fesőnagyságok mindannyian dushajzatu nőket festettek. A hosszú gazdag haj az igazi, a klasszikus női szépség egyik kel- léke. Tizian híres vöröshaju, Palma il Vecchio sárgahaju, hófehértestű

női, Paolo Veronese szőke szépségei, Sebastian del Piombo barnái mind azt mutatják, hogy a velencei festők nagy előszeretettel festettek olyan nőket, kiknek gyönyörű hajdizsük volt és egy Giorgione és egy Bellini bizonyára borzadályal nézne a ma borotváltnyaku, rövidhaju asszonyaira és leányaira.

Mi lenne most, ha e nagy mesterek felébrednének hosszantartó álmukból és idejőnnének, megnéznék a ma nőjét? Ez a gondolat foglalkoztat egész idő alatt, míg figyelem a táncba mindjobban belemelegető párokat. A zene egyszerre elhallgat, a tánc abba-marad, a táncosok pihennek, — egy pillanatnyi csend borul az egész terraszra. A tenger felől meleg, déli szél fuj, kényelmes karszékemben élvezettel szívom a tenger sóspárás illatát, érzem, hogy álmosodom, szemem már nehezen tudom nyitvatartani.

A zene lágy, elandalító melodióba kezd, a „stabilimento“ órája lassan, méltóságteljesen elveri a tizenkettőt, mikor hirtelen, — nem tudom, ébren, vagyok-e vagy álmodom, — a tengeren egy vöröslámpás hajó tűnik fel, mely lázas gyorsasággal közeledik. Vége a zenének, vége a táncnak és a velenceiek, kik jól ismerik a vöröslámpás hajók jelentőségét, megrettenve mutatnak a tenger felé. A hajó már a terrasz elé ért; észre vesszük, hogy a vörös lámpán ott esilognak a tizek tanácsának betűi: C. D. X. Eszembe jutnak mindazon rémtörténetek, amiket a tizek tanácsának uralmáról hallottam s borzalomma.

Leleplezték

a pénzeslevelek fosztogatóját.

Maris János aradi postai alkalmazott hónapokon át elsikkasztotta a pénzeslevelek tartalmát.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség ma délelőtt leleplezte a régen kutatott levélfosztogatót, aki az Aradra érkezett pénzeslevelek nagyrészenek tartalmát kiürítette. A napokban ismét feljelentés érkezett a rendőrségre Kimper Károly Strada Graniceriőr (Határ-uccai) lakostól, hogy a pénzesleveleket vagy teljesen kiürítve, vagy pedig hiányosan kapja meg. Megtörtént az is, hogy a várt pénzeslevél egyáltalában nem érkezett meg, holott a feladó igazolta, hogy azt postára tette. A feljelentés alapján a rendőrség fokozott tevékenységgel nyomozott a pénzeslevél fosztogató után. Ma délelőtt a nyomozással megbízott egyik detektívnek fejtült, hogy egy vasúti hordár több ízben jelentkezik az állomáson működő pénzbéváltónál és különféle valutákat cserél be lejre. Észrevétlenül követte a hordárt, aki éppen 300 ezer magyar koronaért vett fel a pénzbéváltó irodájában 780 lejt. A további nyomozás során megállapította, hogy a hordár Maris János postai alkalmazottnak adja át a beváltott pénzeket. A detektív igazolására szóhírtotta a 28-as számú hordárt, aki elmondotta, hogy Maris gyakran bízza meg azzal, hogy idegen valutát cseréltesse be lejre.

vegyes kíváncsisággal várom a bekövetkezendőket. A hajóból egy magas, szélesvállú, komor férfi száll ki. Feltárja köpenyét, mellette a kihimzett rettenetes C. D. X. betűket látjuk a parancsot ad embereinek, hogy az egész társaságot kísérik be a doge-palotába. A kikötőben tágas derengők vannak bennünket, melyek egy félóra múlva már a Piazzetta márványlépcsőjéhez érkeznek. Partra szállunk és a híres „óriások lépcsőjé”-n át egyenesen a tizek tanácstermébe vezetnek. Az eljárás nagyon rövid: ki sem hallgatnak bennünket, csak a vádbeszédet és az ítéletet halljuk. Mindebből azonban csak egyes szavakat értek meg: pizsama, bubifrizura, jóerkölcsök elleni büntetés, ólomzárkák és Orfano-esatorna. Még egy pillantást vetek Paolo Veronese és Bassano csodás festményeire s óreink már is visznek bennünket az ólomzárkák felé. Az utat a Sólóhajók-hidján vezet keresztül, még egy utolsó tekintet a hid cirádás nyílásain át a szabadba s im már nyikorogva nyílik a börtönhelyiségek nehéz vasrácsos ajtaja.

A jazz-band dobosa belevág dobjába, felrezenek álmodozásomból. A tánc még mindig vígan folyik. Nézem a táncolókat és elgondolkozom. Milyen jó, hogy a tizek tanácsa már a történelemé. Tiepolo, a híres olasz tudós, azt írja, hogy Velence a félelmetes bírái szigorúak voltak, de mindig igazságosak. Talán igazságosak volnának most is, ha az előbbirt színjátékot legalább is végigjátsszák ezzel a mulató, gondtalan társasággal!

A felmerült terhelő adatok alapján Maris Jánost előállították az őrszázába, ahol rövid vallatás után beismerde, hogy több ízben fosztott ki pénzesleveleket és az utóbbi időben a kézbesítésre szánt pénzesleveleket ellopta, a tartalmát kiszedte és a borítékot elégette. Ezt ovatosságból tette, mert hallotta, hogy többben tettek

jelentést a rendőrségnek, hogy pénzesleveleiket kifosztva érkeztek. Arra számított, hogyha a pénzeslevél nem érkezik meg a címzettnek, akkor senki sem fog reklamálni. Még nem sikerült megállapítani, hogy a levélfosztogató milyen mennyiségű pénzt lopott el. Ebben az irányban tovább folyik a nyomozás.

Amerika fizetésre kényszeríti háborus adóssait.

Anglia már 80 millió fontot fizetett. — A francia hadügyi költségvetést Amerika ellenőrzi.

(London, augusztus 22.) Hivatalos körök remélik, hogy a háborus adósságok ügyében a megállapodás az angol kormány ismeretes jegyzéke alapján fog létrejönni, amelyben Anglia kijelenti, hogy a méltányosság szellemében óhajtja adósaival ezt a függő kérdést elintézni. Tekintetbe kell azonban venni, hogy Nagybritánia már eddig is nyolcvan millió font sterlinget fizetett Amerikának a háborus adósságok törlesztésére, ezzel szemben a szövetségesektől még semmit sem kapott. Németországtól is csupán húszmillió folyt be ezen a címen az angol állampénztárba. A francia delegációt a tárgyalásra Caillaux pénzügyminiszter vezeti, tagjai Lamoureaux szenátor, Berenger, Chapsal, Vincent Auriol képviselők, gróf Chambrunn, Josef Simon és Bacalovsky szakértők. Ugyanez a bizottság szeptember 11-én Havreban hajóra száll és Washingtonba utazik az Amerikával folytatandó tárgyalásokra.

(Washington, augusztus 22.) Hivatalos helyről közlik, hogy a francia adósságok fizetésére Amerika a következő végső koncesz-

ziót tette: Franciaország köteles adósságait hatvankét évi annuitásban három és fél százalékos kamatozás mellett kifizetni. 2. Franciaország tartozik hadügyi költségvetését tanulmányozás és ellenőrzés céljából évenként Amerikának bemutatni.

Genfből táviratozzák: A Népszövetség legközelebbi ülészakájának napirendjén szerepelnek többek között a döntőbíráskodás, a biztonság és a leszerelés kérdése. Tárgyalni fogják az ismeretes genfi jegyzőkönyvet is. Magyarország és Ausztria pénzügyi talpraállítása is a programon szerepelnek. Gróf Bethlen István miniszterelnök szeptember elején gróf Apponyi Alberttel, Walkó Lajos kereskedelmi miniszter és helyettes külügyminiszterrel, valamint Tanczos Gábor tábornokkal Genfben utazik. Tanczos a lefegyverzés kérdésében fog felszólalni és visszautasítja a kisantantnak erre vonatkozó, Magyarország ellen intézett támadását. Ugyanebben a kérdésben és a kisebbségek sérelmeinek feltárási-nyak ügyében fog Apponyi Albert felszólalni.

Dramai találkozás a halál árnyékában.

A Lederer-házaspár öt percig beszélhetett egymással. Egy bécsi lap szerint Lederer kegyelmet kapott.

(Budapest, augusztus 22.) Érdekes találkozás színhelye volt tegnap délután a Margit-köruti katonai fogház egyik szobája. Lederer Gusztáv a rabkögyilkosságért halálraítélt csendőrihadnagy találkozott az ugyancsak halálos ítélettel sújtott feleségével a már régebben megadott ügyészségi engedély alapján. A két halálraítélt védői napokon keresztül tárgyaltak és mindent elkövettek, hogy a házastársaknak a találkozásra vonatkozó kérését teljesítsék. Sem a katonai ügyészségnek, sem a királyi ügyészségnek nem volt kifogása a találkozás ellen, de hosszúságos tanácskozások folytak arra vonatkozóan, hogy a találkozás hol történjen meg. A katonai ügyészség ragaszkodott ahhoz, hogy a találkozás színhelye a Margit-köruti katonai fogház legyen és Lederernét a találkozás céljából ide hozzák át. A királyi ügyészség végre is beleegyezett ebbe a megoldásba és így most már nem volt semmi akadálya annak, hogy a találkozás megtörténjen. Pénteken délután nyílt meg Lederer Gusztávné cellájá-

nak ajtaja a Markó-uccai fogházban és a fogházörök tudomására adták a halálraítélt asszonynak, hogy elszállítják, de azt nem mondták meg, hogy hová. Ledererné még akkor sem tudta, hogy hova viszik és elszállításának mi a célja, amikor megérkeztek a Margit-köruttra. Lederer Gusztávot sem értesítették előre, hogy a feleségét mikor fogják áthozni és így ő sem tudott semmiről, amikor levezették Apáthy ezredes-hadbíró szobájába. Ebben a szobában történt meg azután a találkozás. Amikor Ledererné a fegyőrök között belépett ide, a legnagyobb meglepetéssel néztek egymásra, majd „Mici” és „Gusztáv” kiáltással egymás nyakába omlottak. Az ezredes ekkor figyelmeztette őket, hogy siessenek kibeszélni magukat, mert csak öt perces találkozásra kaptak engedélyt. Ledererek azonban a figyelmeztetés dacára sem beszéltek egész idő alatt egyebet, mint folytonosan kérdegették egymástól „hogyan vagy” és állandóan csókolództak. Az öt perc letelte után felszólították őket, hogy bucsuz-

zanaki el és a fegyveres örök között ismét elhagyta a találkozás színhelyét. Ledererné-Schwarz Mici. Visszatérőben azután Ledererné az egész uton zokogott.

Itt említjük meg, hogy az egyik bécsi lap ismét többet tud Lederer Gusztáv sorsáról, mint a budapesti sajtó és mint budapesti tudósítónk. A „Die Stunde” című lap budapesti jelentés alapján közli állítólag teljesen autentikus helyről, hogy Lederer nem fogják kivégezni. A lap szerint a kormányzó a halálos ítéletet életfogytiglani szigorított börtönre változtatta át és a Ledererre nézve nagy eseményt ma közölték volna vele. Bizonyos, hogy a „Die Stunde” értesítése éppen olyan korai, mint amilyen a Neues Wiener Journal híradása volt, amely Lederert már hetekkel ezelőtt kivégezte.

Apáthy ezredes is nyilatkozott a bécsi lapok híreire vonatkozóan és kijelentette, hogy Lederer kegyelmi kérvényének ügyében nem történhetett még döntés legfelsőbb helyen, mert azt csak Ledererné ügyének táblai letárgyalása után fogják meghozni.

Két aradi orvos autóturája fél Európán át.

Dr. Albu és dr. Vicas egy kis Ford-kocsival beutazzák Olaszországot, Franciaországot és Svájcot.

(Saját tudósítónktól.) Ma hajnalban öt órakor az „Ar. 142” jelzésű Ford-kocsi töföve robbogott végig a főterem és elhagyta az állomást, rákanyarodott a Kurtyesi-utra. Az aránylag kis autót dr. Albu és dr. Vicas aradi orvosok ültek. Azért tartom aránylag kicsinek ezt a 22 lóerős autót, mert az a szándéka, hogy bejárja fél Európát, végigrobbogjon Olaszországon, elmenjen Szicíliába, saját kereküléggel megmássza az Aetnát, megnézze Palermót, Messinát, végiggördüljön az olasz partvidéken és visszatérjen Franciaországon, Svájcra és Ausztrián át Aradra. A két aradi orvos és az Ar 142. ezzel az utjával — ha sikerül — a romániai automobil sportban rekordot terem. Dr. Vicas és dr. Albu egész éjszakán keresztül készülődött a több ezer kilométeres autóturára és már az este fejükre tették a füleket is eltakaró autósapkát, felszerelték az autót és önmagukat a délvidéki expedícióhoz szükséges eszközökkel, nem feledkeztek meg a moszkító hálóról sem és ma hajnalban utnak indultak. Éppen kurbizta a soffőr az Ar 142-öt amikor odaértem. Az automobil elé állva sikerült az ünnepélyes elindulást néhány perccel elhalasztani és ezt a néhány percet felhasználni arra, hogy az utasoktól rövid interjút csikarjak ki szenzációs utjukról. Dr. Vicas érthető izgalommal tiltakozott az újságírói kíváncsiság ellen, de amikor látta, hogy az automobil előtt álló akadályt csak egy interjúval lehet leküzdeni, beszélni kezdett:

— Még nem tudom, hogy kirándulásunk mennyi időt vesz igénybe, ha minden simán megy, ahogy elképzeltük, hat hét múlva

Ehgyomorra fé! pohár
SCHMIDTHAUER - féle

Ignáncsi

keserűvíz

Jó étvágyat,
kellemes közérzést
és munkakedvet biztosít.
Az I G N A N D I nem tévesztendő össze másfajta keserűvízzel.

thon leszünk. Első utunk Budapestre vezet, azután Zágrábban és Finnén és Triestben keresztül Vencébe megyünk. Milánó, Nápoly, Róma, Szicília, Aetna, Palermo és minden, amit Olaszországba lehet és érdemes megnézni. Vissza Franciaországon, Svájcban keresztül. Természetesen nem ragyunk ki semmi látni valót. — Isten áldja meg, üdvözlöm az aradiakat!

Ezeket mind egy lélegzetre mondotta el. Nem engedett közbeszólni, nehogy ezzel is késedelmet szenvedjen művészi munkáján. Felugrott az autóra, amely egy pillanat múlva hangosan tőfögve szágordott bele a hajnalba, a ragyogó napfény országára felé. (p. g.-a.)

Darvas Ernő bucsuja.

Darvas Ernő bucsuzott el ma este Arad közönségétől azzal a reménnyel, hogy mielőbb visszontáthatjuk őt az aradi színházban. A művész sorsa vitte most messzire tőlünk és ez az elválás nehéz számunkra is, az ő számára s. Négy sikeresen gardag eszendő füzte őt ehhez a városához, ahol megtanulták becsülni és értékelni igaz, tisztán művészetét. Molnár Ferenc „fiattyt”-jában mutatkozott be és ebben a szerepében éppen olyan kiváló volt, mint amilyen nagyszerű alakításokkal szerzett igaz gyönyörűséget később is a drámatól a vígjátékig minden darabban, amelyben szóhoz juthatott. Ma este két legjobb szerepében bucsuzott el az egyik Molnár Ferenc „Marall” című egyfelvonásos drámájában volt, amelyben annak idején is blentős sikert aratott. A másik „Airbau” nagyszerű szatírája, „A éntárcá” volt és ennek karakérisfiguráját olyan eszközökkel rajzolta meg, amelyek a legjobb jellemzészek közé emeltek. A kelet is méltó volt Darvas bucsuzásához. A közönség meleg és szíveteljes ünneplése s szereplőársainak igyekezete szép ünnepé avatták a mai estét. Elsőnek Fekete Tivadar lépett a függöny alá, aki prólogusával nyitotta meg a műsort. Majd Szendrői Mihály zingázgató ötletes és hangulatos konferánssa következett, aki azokkal a kedvességgel beszélt a közönséghez, amely rokonszenyes sajtásága ennek a kiváló művészembernek. A „Marsall” előadása következett ezután, amelyben elsősorban Lengyel Irén — ki ezuttal először szerepelt próai darabban Arad közönsége előtt — aratott sikert, de a sikerlen osztályosai voltak a bucsuzó Darvas, Földes Mihály és Kassay Károly. Lőrinc Erzsébet Fekete Tivadar két versét szavalta el kitűnő ízzel. Huszár Károly szép darsai sok tapsot érdemeltek ki. Bodó Klári ezuttal éppen olyan kiváló táncművésznőnek mutatkozott, mint amilyen szépen énekelte Lengyel Irén szonóját ismét éretnetikus sikert arattak. A műsor befejezéseken Mirbau figurákja következett, amely előrendű karakérisfigurával és szatírájával állandó derűtségben tartotta a közönséget. L. Kiss Mária pompás művészete nagyszerű alakítást produkált és jelentős sikerben volt részük. Földesnek, Ács Mihálynak, de legfőképpen a bucsuzónak. A zongorakíséretet dr. Szelle Károly nagyszerű művészetét dicséri, a rossz pianó darsára.

Szabad a magyar nyelv a cégtáblákon.

Panaszok a belügyminisztériumban. — Csak a tisztán idegennyelvű cégtáblákat lehet nyolcezer lejjel megadóztatni.

(Budapest, augusztus 22.) A belügyminisztériumban már régebben érkeztek feljelentések és felebezések különböző erdélyi városokból, hogy a cégtáblákon csak az állam nyelvét engedik kiírni, ha azonban valaki az államnyelv mellett más nyelvet és ezek között a magyar, vagy német nyelvet is használja, akkor nyolcezer lejes adóval terheli meg az illető kereskedőt. Most egy konkrét esetben kifolyólag a belügyminisztérium írásban közli, hogy a 22366. számú rendelet szerint, amely a Monitorul Oficial 1924. szeptemberi számában jelent meg, csak az olyan cégtáblák lehetnek 5000 lej adóval megterhelni, amelyen az állam nyelve nem szere-

pel. Vagyis azt a cégtáblát, amelyen csak francia, német, vagy magyar felírás van, a román pedig hiányzik. Ha a cégtáblán első helyen az állam nyelvén alkalmazták a szöveget, akkor utána bármely azonos szöveget lehet használni, anélkül, hogy a cégtábla külön adóztatás alá kerülne. Ezek szerint minden korlátozás nélkül szabad a román felírások mellett a magyar, vagy más nyelvű felíratot is használni, ezért semmilyen külön adót nem kell fizetni. Hírek szerint a belügyminisztérium rendelkezései fogja értesíteni írásban az erdélyi városokat, hogy a már egyszer korábban kiadott rendelkezést nem vonja vissza és az teljes érvényben van még mindig.

SPORT

A NAC nemzetközi tenniszversenyének negyedik napja.

A nemzetközi tenniszverseny negyedik napján igen érdekes és szép küzdelmek zajlottak le. A verseny eredményei a következők:
I. oszt. férfi egyes: Terék—Zizovits 6:1, 7:5, Bánhidly—Sulek 6:2, 6:2, Paun—Schwartz w. o. Kovács (TAC)—Réthy w. o. Bleyer—Ronetti w. o. Lupu—Keztyüs 6:0, 6:0, Lupu—Brandenburg w. o. Bleyer—Lupu w. o. Göncz—Kovács w. o. Schwartz—Deutsch w. o. Soltész—Winternitz w. o.
II. oszt. férfi egyes: Benedek—Leitmann 6:0, 6:3. Czeglédi—Szever w. o. Pelle—Meer 6:1, 6:0. Staub—Stein w. o. Soltész—Stern w. o. Baumann—Soltész 6:2, 6:3. Botis—Schusztak 6:4, 6:2. Hierskovits—Botis 6:1, 6:2. Adorján—Tanczos w. o. Zizovits—Engel 6:3, 6:1.

Hat női versenyző átúszta a Balatont.

(Siófok, aug. 22.) A Balaton-átúszó bajnokságnak új és példátlan eseménye, hogy idén hat nő indult és valamennyien kitartottak a célig, meglepően jó idő alatt sikerült megúszniuk a 13 kilométeres távot. Gyönyörű idő kedvezett a startnak Balatonfüreden. Dél előtt 9 óra tizenkét benevezett állott a tükörsíma vízben starthoz, egyenlő számú férfi és nő. Indulás pont egy perccel fél 10 óra előtt volt. A férfiszők utávarianan előre bocsátották a nőket, de bizony aztán beszámították az időkülönbséget, úgy hogy a nőknek semmi előny nem maradt. A versenyző-tucat második fele 9 óra 43 perckor ugrott a strandfürdő sekély vizébe, mely pontosan 22 fok C-t mutatott. Az eredményeket már megintuk. Első volt Matyasovszky (MUE), idő 4 óra 15 perc, 32 másodperc. Kondációra nézve is a legjobb Matyasovszky volt. Amyira nem volt kifáradva, hogy le sem állt, hanem mosolyogva s nyugodtan állt a fényképezők tömege elé és várta, hogy érkeznek be versenytársai. Utközben sem evett, s nem ivott, csak 5 óra felé állt ebédhez. Matyasovszky, 700—750 méter-

Zizovits—Waldmann 6:4, 6:2. Zizovits—Leipnicker 6:2, 6:2. Leipnicker—Domokos w. o. Schwartz—Dersó—Schwartz Árpád 6:4, 2:6. 6:1, dr. Grosz—Czeglédi w. o. Staub—Stein w. o.
Ifjúági férfi egyes: Schwartz Árpád—Fényes w. o. Staub—Benedek 6:3, 6:2. Mannheim—Schusztak 6:1, 6:3. Velvart—Schwartz 6:2, 6:1.
II. oszt. női egyes: Arató—Waldmanné 6:2, 6:3. Spiegelné—Stern Olga 6:3, 6:3. Kovács—Csapó 10:8, 6:2.
I. oszt. férfi páros: Máthé, Staub—Kovács, Winternitz w. o.
Női páros: Dr. Masznikné, Zizovits—Arató, Reisinger 6:1, 6:2.
Vegyes páros: Bleyer, Zizovits—Grosz, Beck 6:1, 6:1. Terék, Domokos—Staub, Arató 6:4, 6:4.

rel előzte meg a második Laborné dr. (MAFC) idő 4 óra 37 perc 54 másodperc), amikor kiszállott a Sió mólójára. Tavaly augusztus 17-én hét induló közül szintén 6 nyerte a bajnokságot a mostanival sokkal gyengébb idővel, úgy hogy az ezévi bajnokságnál az első négy mind a tavalyi rekordon belül uszott. Érdekes, hogy a beúszás ugyanolyan volt mint tavaly. Harmadik Almásy (ESC) 4 óra 37 p. 34 mp. 4. Nutskits (MUE) 4 óra 44 p. 12 mp. 5. Jesey (MUE) 5 óra 13 p. 37 mp. 6. Belhazy Bimbi (valamennyi nővel együtt a MUE tagja) 5 óra 27 p. 7. Ulbing Gizi. 8. Albekker Nelly. 9. Filics Elza. 10. Irsay Kató. 11. Pető Piroška. 12. Papini Zoltán (MAFC) 6 óra 26 p. 42 mp. A női bajnok Belhazy Bimbi kicsattanó egészséggel, kerek, bronzpiros arcu fiatal leány, huszéves és mindössze három hete fogott versenyzésbe. A favorit a tizediknek beúszott Irsay Kató volt, de nem bírta a pestiekkel, akik közül Ulbing Gizi tavaly második lett a folyambajnokságban. — Albekker Nelly pedig folyambajnoknő volt és már Siófokon jó második, míg Filics Kató 1923-ban a Balaton 2000 méteres bajnoknője lett. A Balaton átúszói persze vezető és ellenőrző osztagok kísérték. Ked-

ves részleteket mondtak el Ulbing Giziról, aki majdnem az egész uton — kabarázott. Szakadatlan jókedvvel énekelte, vicelődött az egész társasággal és már ott a vízben stoppolta le az esti táncpartnereit. A versenyzők között a hely nem ismerése miatt rendkívül sok félreúszás történt. De a legnagyobb tévedés áldozata egy „ismeretlen” a rejtelmes útszájder lett, aki versenyen kívül indult néhány perccel a többi után. Eleinte észre sem vették. Már az ut második felén, amikor az ellenőrző motoros vissza-visszatért, meglepődve fedezték fel a hors concours-os idegent. Észrevették, hogy rossz irányban úszik, de hasztalanul figyelmeztették. És így rendkívül eltévedt. Előbb Alsóúrs felé úszott, majd Zamárdi irányába. Már attól féltek, hogy belefut a Balatonba, amikor végre partot ért. Legalább 20 kilo métert úszott hiába a „vízi remény”.

O ATE—Victoria (Cluj) 2:0 (1:0.) Szombaton játszotta le az Aradon két napig vendégszereplő kolozsvári Victoria első mérkőzését — nagyon kevés sikerrel. Sem a Victoria nem állott teljes csapattal föl, sem az ATE nem szerepeltette komplett csapatát. Az ATE új emberekkel — tartalékokkal — próbálkozott, de egyik sem vált be. A Victoria a durvaságokra és a feleselésre rendkívül hajlamos csapata nem keltett szimpátiát. Játékával közepes csapat benyomását keltette s Clujon csak egy pont választotta el a csapatot a bajnokság első helyétől. Érdekes, hogy eddig egyetlen cluji csapat sem bírt Aradon eredményesen szerepelni. Az ATE szokatlanul lelkesen játszott a Victoria lanyhá, lélek nélküli játékával szemben.
Nagy anyagi károsodást szenvednek egyesületeink, ha hétköznapiakon mérkőzést rendeznek, mert munkaszünet nem lévén, nagyon kevesen jöhetnek el a mérkőzésre. Az első goal az első félidő 25-ik percében esik. Süttő (jobb hátvéd) faultja miatt megítélt tizenegyest Tóth rendelkezési helyére juttatja. A második félidőben a Victoria durvaságokkál egybekötött támadásai eredménytelenek és újabb eredményt is az ATE ér el ugyancsak Tóth révén. kinek éles rugását Molnár kapus bejött. Korner arány 2:2. Kitiño bíró volt Vatanu, ki a Victoria durvasági kezdeményezéseit a legnagyobb szigorúsággal akadályozta meg.
O A cluji Victoria 23-án, vasárnap a Gloria-CFR ellen fog játszani Aradon. A TAC-ot verő cluji Victoria még soha Aradon nem szerepelt s így a sportközönség örömmel fogadja a mérkőzést, mely a Gloria-pályán lesz megtartva d. u. fél 6 órai kezdettel. Előzőleg ifjúági csapatok.
O Az aradi „Intelegerea” sportegyesület s hó 23-án d. u. 4 órai kezdettel az AAC és Meteor Str. Teodor Serb (Török Gábor-uccai) sporttelepén országos jellegű kerékpárversenyt rendez. Nevezések az ország több városából. A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.
O Az MTE versenye. Budapestről jelentik: Az MTE atletikai versenyéről elmaradtak az összes beígért és remélt szenzációk.
O Megkezdődött a zsidó futball-olympiász. Bécsből jelentik: A Bécsben kezajló zsidó futball-olympiász első mérkőzése már befejeződött, ahol is a VAC 5:1 arányban kikapott a Bécsi Zsidó Sportegylettől.

Egy férj beszél:

Írta: Lakatos László.

- Meghaltam. Mielőtt meghaltam, megcsalt a feleségem. Ebbe haltam bele.
- Számár voltam. kimentem egy erdő közepébe, föbelöttem magamat. Számár voltam.
- Ott felejtettek az erdő közepén. Engem és a revolveremet. Revolverem megrozsdásodott. — Ugy kellett neki. En elporladtam. Ugy kellett nekem.
- Elporladtam. Poraim bejutottak a földbe. Eső esett. A föld átázott. En is átáztam. Náthás lettem, bebujtam egy fa gyökerébe.
- Ott jó dolgom volt. Emberből por lettem, porból fa lettem. Tavaszkor rügyeztem. Virágoztam. Tölgyfa voltam. Zöld levelekből hosszú szakállt eresztettem. Szép fa voltam.
- Mindig imádtam a természetet. Szerettem az erdőt, szerettem a fákat. Most magamat szerettem.
- Mások is szerettek. Bogarak, emberek. Tavaszkor körülrajzoltak a darazsak a Hírvösvölgyből és a kirándulók a Lipótvárosból. Derekamon darazsak, lábamnál autók. A darazsak zsongtak, az autók berregtek. Derekamon darazsfészek, lábammal garázsfészek. Az élet csodaszép.
- Májusi alkonyatban egy nő támaszkodott derekamnak. Nem volt feketében. Erről ráösmertem, hogy az özvegyem.
- És belém vették a nevüket.
- Jött nyár, mult őszi. Megesküdtek. És új tavaszon kijöttek. Együtt jöttek és megkeresték nevüket a derekamon. Megmutattam nekik.
- Jött nyár, mult őszi. És új tavaszon kijöttek. Együtt jöttek. A feleségem jött. Vele jött. Az ujjal. Nem az új férjével. Az új kedvesével. — Edith! Edith! Hogy te sosem akarsz megjavulni. És még gesen ráztam szakállamat.
- Jött a férj is. Nem vele jött, egyedül jött. Rosszkedvű volt, ideges volt, sirt, káromkodott, belém vágta a körmeit. Fájt neki, hogy megcsalják. Nekem is fájt. Fájt érte a szívem. Pedig a szívem akkor már rég fából volt.
- November. Megint jön. Utódom. Egyedül. Nekem támaszkodik. Rosszkedvű, ideges, sirt, sóhaj. Már nem káromkodik, csak sóhaj. Körüljár engem, elmegy, visszajön. A kész bolond. Azután belonyul a zsebébe. Megjéjtem.
- De ő eldobta revolverét.
- Eiment. Visszajött. Kereste a revolverét. Nem találta. Sirt, hangosan beszélt. A kész bolond.

16. Levette felkabátját. Kabátját és. Mellényét is. Ilyen esős novembert. A kész bolond.

17. Szép, elegáns nadrágtartója volt. Ráösmertem. A Váci-uccában vette. Vette? En vettem! Ezt még én! Szép, selyem nadrágtartó. Jó darab, szolid áru, nem ártottak neki az évek. Fűába! Az ember csak a Váci-uccában vásároljon.

18. A legerősebb ágat választotta ki.

19. De en nem örültem, amikor a szél kalimpálta rajtam. Sőt. A szívem fájt, pedig a szívem akkor már rég fából volt és az egész olyan volt, mintha én akasztottam volna fel magamat saját magamra, ugy, hittem.

20. Szél fűt. Furcsa volt.

Erős monarchista mozgalom Bécsben.

Schager Albin, a monarchisták vezére nem is titkolja az összejöveteleket.

Bécsből táviratozzák: Schager Albin osztályfőnöknel, a Habsburgok bécsi képviselőjénél az anarchista párt állítólag fontos okmányokat talált, amelyek élénk monarchista készülődések mellett bizonyítanak. Schager ma hírlapírók előtt nyilatkozott az anarchisták „szenzációs felfedezéséről” és kijelentette, hogy Németország és Magyarország monarchista köreivel érintkezésben vannak állandóan s nem titkolja azt

sem, hogy nemrégiben Balatonföldváron megbeszélésre gyűltek össze. Hangsúlyozta, hogy politikai céljaik általánosan ismertek s már többször kijelentették, hogy nincsen szükségük összeesküvés-szerű munkára. A bécsi népnapon részt akartak venni természetesen, mert tagjai a keresztény nemzeti egyesülésnek. Azzal azonban tisztában voltak, hogy acionista zsidóknak csak ürügy, vagy biztatás kell, hogy a kormány ellen tüntessenek.

A német excsászár fia Magyarországon.

Budapestről táviratozzák: Frigyes Zsigmondal, Vilmos német excsászár fiával ma beszélgetést folytatott Siófokon egy hírlapíró, ahol a volt német főherceg a concours hippique-en vesz részt. A

főherceg kijelentette, hogy örömmel tartózkodik Magyarországon, de mindenről hajlandó beszélni, csak politikáról nem. A versenyen a porosz halálfejes testőrgárda uniformisában vesz részt.

Ki felelős a köztisztaságért?

A városgazda levele a „Közlöny“-hez. — Nem a hatáskör a fontos, hanem a tiszta és büztől mentes ucca.

(Saját tudósítónktól.) Általános feltűnést keltettek a Közlöny bátor cikkében, amelyekben szóvá tette az aradi köztisztasági állapotokat. Komoly szavakban mutatunk rá arra, hogy az uccák elhanyagoltak és egyes uccákban formálisan szenvednek a lakók, mert a vidékről bejövő kocsik az ablakok előtt állnak meg, itt tartózkodnak órák hosszat és penetráns bűz terjed el az uccában, legyen millió gyűlnek össze az állati hulladékokra, ami ilyen meleg időben egészségtelen és ragályterjesztő. Kifejtettük azt is, hogy valakit, hatóságot vagy személyt terhel ezért a felelősség és sürgettük a bajok orvoslását. Ma levelet kaptunk C. Bugariu aradi városgazdától, aki levélben reflektál cikkünk állításaira. Mentegető sorait, amelyek egyben élénken jellemzik a mai helyzetet, itt adjuk:

— A háború előtt és az agrár reform végrehajtásáig a város saját földjeit bérbe adta, a városgazda a köztisztaság felügyeletével is meg volt bízva és természetesen a köztisztaságért felelős is volt. Ma azonban más a helyzet, mert a földreform végrehajtásával kapcsolatban a város, hogy számottevő és főjövödelmetől el ne essék, illetve hogy az agrárreform a földjeit el ne vegye, kénytelen volt saját földjeit önkormányzatban művelni saját lovaival és személyzetével. Ez a földterület mintegy 500 holdat tesz ki és azt a városgazda kezeli. Tehát a városgazda eredeti és igazi feladatát tölti be, amint azt elnevezése is mutatja.

— A városgazdának nem hivatása a köztisztaság feletti fel-

ügyelet, hanem a földek megművelése által a város anyagi jólétének előmozdítása. A köztisztaság vezetésével s felügyeletével külön e célra biztviselői jog és hatáskörrel kinevezett egyén van megbízva, akinek még más két köztisztasági és uccaseprő felügyelő áll rendelkezésre. A városgazdának a köztisztasághoz csupán anynyi köze van, hogy a város többi lovaival együtt — nyilvántartja, élelmezi a köztisztaság céljait szolgáló lovakat — jókarban tartja a szemétkihordásra szolgáló járműveket, locsoló és seprőgépeket, bár ez utóbbiak karbantartása sem volna az én dolgom. Az idők és helyzetek változásával megváltozott a városgazda hivatása is, aki csupán a város gazdasági teendőit látja el s aki akkora földterület művelése folytán nem is ér rá, de nem is hivatott, különösen most, a gazdasági főszezon alatt, a köztisztasággal törődni és a közönség kényes igényeit e tekintetben kielégíteni. Ha ezt tennél, akkor veszélyeztetve lenne a város főjövödelmi forrásának biztosítása. A „városgazda” fogalma is már mutatja, hogy a városgazda nem köztisztasági felügyelő, hanem gazdatiszt.

A városgazda mentegető levélével még nincsen segítve a bajon. Lehet, hogy nem az ő hatáskörébe tartozik a köztisztaság, de akkor okvetlen kell lenni valakinek, valamilyen hivatalos hatóság személynek, aki gondoskodik arról, hogy az uccák mentesek legyenek a büztől és piszoktól. A hatáskör nem érdekli a közönséget. A közönséget az érdekli, hogy a városgazda városi adókért, ille-

kekért és egyéb fizetnivalókért cserébe tiszta uccát kapjon. Ez a legkevesebb, amit a városgazdától várhat.

HIREK

Tízparancsolat újságírók számára.

- A lap, amelynek kötelességében dolgozol, legyen vigaszod és reményed. Más újságnak ne higgy.
 - Ne gyűjts halomra témákat és cikkeket. Állandóan irj, mert csak így lehetsz ismertté és népszerűvé.
 - Kerüld az ilyen kifejezéseket: „előbbi, utóbbi, fentebbi, alantti” stb. Irj meg mindent szabatosan és értelmesen.
 - Sose engedj egy minisztert vagy más közéleti kiválóságot idő előtt meghalni. Mielőtt megírnád a róla szóló nekrológot, érdeklődj utána, hogy tényleg meghalt-e. A leghelyesebben teszed, ha magánál az elköltözöttél érdeklődsz. A mi biztos — biztos.
 - Kerüld irás közben a „szenzációs” szót. Nem szükséges olvasóid orrára kötni, hogy — szenzációgyártó vagy. Enélkül is kelő időben rá fognak jönni erre.
 - Ha egy diplomata így szól: „Elárulom önnek uram a legszigorúbb titoktartás mellett és csak személyes tudomására adom, hogy...”, akkor bátran vágj közbe így: „Tartsa meg akkor magának kegyelmes uram!” Így becsület ember maradsz.
 - Ha gyűlésre, kongresszusra küldenek ki tudósítót, ne ülj addig a banketthez, míg meg nem irtad józan fejével a tudósítást. Az alkohol nagyon rossz stílusza.
 - Újságíróknak nincsen ünnepnapja. Mindenütt és mindenkor a hivatásodat teljesíted. Ez a foglalkozásod átka.
 - Ha egy minisztertől nyilatkozatot akarsz, ezt csak buszúszkor mond meg neki. Ne várd, hogy beszéljen, te beszélj neki minüentéllét. Így jutsz akkor, a mit voltaképpen tudni akarsz.
 - Ha a szerkesztőségi idegőriő szellemi munka, publicisztika, riportok, interjúk és körtelefonálások után este a kávéházban letelepszel egy társasághoz, hogy szórakozzál és egyik „nyájas” olvasódd ezzel fogad: „Mi újság szerkesztő ur!” — légy hozzá görömbö. Megérdemli. (—)
- Hétfőn, Ferdinánd király születésnapján nincsen munkaszünet. Hétfőn, Öfelsége Ferdinánd király hatvanadik születésnapján a minisztertanács határozatának megfelelően, — minthogy az uralkodó nem tartózkodik az országban — mellőzik a nagyobb ünnepeket és csak hálaadó istentiszteleteket fognak tartani. Aradon a görög keleti román székesegyházban, valamint a többi hitfelekezetek templomaiban is ünnepélyes Te Deum lesz, amelyeken a katonai és polgári hatóságok képviseltetni fogják magukat. A görög keleti székesegyházban délelőtt tíz órakor lesz a Te Deum. Egyébként munkaszünet nincsen a gyárak és üzemek dolgoznak, az üzletek egész nap nyitva tarthatók, s a hétfői és keddi lapok rendszeresen megjelennek.

— **A királyné Párisba érkezett.** Párisból jelentik: Mária királyné Párisba érkezett. Néhány napig inkognitóban itt tartózkodik, azután Svájcba utazik, ahonnan Ferdinánd királyllyal együtt hazatér.

— **A vallásügyi referens látogatása a timisoarai püspöknél.** Jonsescu, a bucaresti vallásügyi miniszterium katolikus ügyosztályának referense ma Timisoarára érkezett. A referens látogatása Pacha Ágoston apostoli kormányzóhoz szólna.

— **Ülésezik a legfőbb gazdasági tanács.** Bucarestből jelentik: A legfőbb gazdasági tanács kedden ülést tart Oromulu bankormányzó elnöklésével. Az ülésen a sibiui Victoria villamos társaság kommercializálási ügyét fogják tárgyalni.

— **Esküvő.** Ma vezette oltárhoz az aradi minorita-templomban dr. Krauss József aradi orvos Schill Magdát, Schill József. Aradvármegye volt alispánjának és Wittmann Lujának leányát. Az egyházi áldást Blaskovich Ferenc pápai prelátus, apátkanonok adta a fiatal párra. Tanúk voltak Schöpp János, Szabvármegye alispánja és Schill Fülöp gimnáziumi igazgató.

— **Angyalcsináló szülésznő.** Indrees Mária aradi gyermekórházi alkalmazott ellen feljelentés érkezett a rendőrségre, hogy tiltott műtetet vett igénybe. A rendőrség megindította az eljárást.

— **Visszahívták a bucaresti-olasz követet.** Bucarestből jelentik: Aloisy báró bucaresti-olasz követet kormánya visszahívta. Utóda valószínűleg Giacomo Garvoni lesz.

— **Kitűzték a Mateotti-per tárgyalását.** Rómából jelentik: A Mateotti-per tárgyalását december másodikára tűzte ki a bíróság.

— **Erkölcstisztelet razzia.** Az aradi államrendőrség erkölcstiszteletügyi osztálya az éjszakai razzia alkalmával hét nőt tartóztatott le, akik ellen titkos prostitúció címen megindul az eljárás.

— **Cuza tanár kártérítést követel egy elkobzott könyve miatt.** Bucarestből jelentik: Cuza professzor pert indított a közoktatásügyi miniszter ellen, mert a „Populatia“ című könyvét engedély nélkül népies nyelven átdolgoztatta és kiadatta. Cuza professzor nagyszögű kártérítést követel s kéri a bíróságot, hogy rendelje el a könyv bevonását.

— **Eltemették Slavici regényírót.** Bucarestből jelentik: Tegnap temették el nagy részvét mellett Slavici erdélyi származású kiváló regényírót. A sírnál Liviu Rebreanu író tartott gyászbeszédet.

— **Jubiláló tüzoltók.** A brasovi (brasói) önkéntes tüzoltók szeptember 6-án ünneplik meg, fennállásuknak ötvenéves évfordulóját. Ebből az alkalomból koszorút helyeznek Greissing H. sírjára, majd az új tüzoltóaktanyát szentelik fel. Dél előtt 10 órakor a Modern-mozgóban jubilaris közgyűlést tartanak, mely után diszgyakorlat és diszfelvonulás lesz. Szeptember 7-én kirándulásra indulnak a vendégek.

— **Az aradi cserkészek tábora.** Az aradi róm. kath. főgimnázium cserkészcsoportja az idei nagytábort Menyhúza és környékén tartja meg. Az első raj augusztus 22-én indul el, a második és harmadik raj 27. és 28-án indul.

— **GYERMEKKOCSIK, gyermek székely nagy választékban.** Hegedüs, Aradon.

Merénylet a chisenevi személyvonat ellen.

Tomescu kirabolt egy igazgatót.

(Bucaresti, augusztus 22.) A Chisinau-Cetatea albai személyvonat ellen merényletet terveztek, a mennyiben a sínket több méter hosszúságban felszedték. A pályatest helyreállítása után a vonat folytatta útját. Ugyancsak merényletet akartak elkövetni a csernovitzi expressz ellen is. A pályav

őr idejében értesítette az expressz vezetőjét, így a szerencsétlenséget sikerült elhárítani!

(Bucaresti, augusztus 22.) Targoviste mellett az országúton egy rabló kifosztotta a Concordia petroleum társaság igazgatóját, Spireanut. A rabló Tomescunak adta ki magát.

Letartóztatott magyarpárti politikus.

Pesti lap fantasztikus cikke a Magyar Párt bomlásáról

(Székelyudvarhely, augusztus 22.) Ugron Ákos földművelésügyi és udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület elnöke, Sebesy János dr. volt alispán és Jakab Antal székely kisgazda a kamarai választási jelöltek tegnap délután Székelyudvarhelyről Parajdra utaztak a választások előkészítésére. Alig-hogy Parajdra érkeztek, egy csendőrmester igazolásra szólította fel őket. Ugronék azonnal igazolták magukat, de egyben tiltakoztak a csendőrmester fellépése ellen. Legerélyesebben Sebesy dr. hangoztatta az eljárás törvénytelenességét, mire a csendőrmester felsőbb parancsra tartóztatotta. Ugront és Jakabot a csendőrség a közszécsé azonnali elhagyására kényszerítette.

— **Halálozások.** Az aradi kereskedővilág egy tekintélyes és köztiszteletben álló tagja, Reich Sándor, a Reich B. Károly Fia és Tsa cég beltagja hirtelen elváratlanul a tegnapi nap folyamán a Wien melletti Badenben életének 48-ik évében. Pürán jelleme, lelki jósága és páratlan emberszeretete folytán úgy a kereskedővilágban, mint rokoni, baráti és ismerősei körében általános tiszteletnek, szeretetnek és becsülésnek örvendett. Halála tesztvéreit és cégtársait, Reich Pált, Reich Antalt, továbbá a Róth-, Funkestein-, Menzer-, Schwartz- és Reiner-családokat borította gyászba. Az elhunyt hazaszállítása iránt intézkedés történt és temetése előreláthatólag a jövő hét közepén lesz Aradon.

Tragikus körülmények között halt meg tegnap délután Fenyő László, ismert aradi vállalkozó. Súlyos beteg ment fel Budapestre, ahol felvette magát a Verebély-klinikán. Ott megállapították, hogy agyán egy daganat van, amelyet sürgősen meg kell operálni. Az operációra azonban már nem került sor, mert Fenyő László kiszenvedett. A tragikusan elhunyt vállalkozó régebben az aradi Neuman Testvérek cégnél volt alkalmazva. Temetése ma délután volt Budapesten.

— **Ózv. Oehl Károlyné** augusztus 21-én este fél 11 órakor 86 éves korában Aradon elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Nic. Grigorescu (Munkácsy)-ucca 3-4. számú gyászházból.

— **Bankóhamisító magyar gazda.** Budapestről táviratozzák: Nemrégiben hamis milliós bankjegyeket találtak és azonnal megindították a nyomozást. Megállapították, hogy a hamis bankjegyek egy madarasi döggazdag gazdálkodónál készültek. Eddig három letartóztatás történt.

— **Többszörű stanol papir Kerpelnél.**

(Cluj, augusztus 22.) A magyar Párt vezetősége nyilatkozatot adott ki, amely szerint a budapesti Esti Kurir című lapnak az a híre, hogy Bárdos Péter kisgazda egy erdélyi magyar parasztpártot akar alakítani, teljesen légből kapott. A Magyar Párt szervezési munkálatai annyira előrehaladtak, hogy a tagozatok állandó összeköttetést tartanak fenn a parasztsággal s így elsősorban nekik kellene tudomással bírni Bárdos Péter akciójáról. A tagozatoktól beérkezett jelentések megállapítják, hogy ilyenmódi mozgalmról a parasztság körében szó sincs. Legközelebb az érdekeltek Bárdos Péter is hasonló értelemben fog nyilatkozni.

— **Beniczky szabadlábón.** Budapestről táviratozzák: Beniczky Ödön volt belügyminiszter védője ma letétbe helyezte a szükséges 300 millió korona kauciót és így a volt belügyminiszter elhagyhatta ma délelőtt a fogházat.

Liga az erkölcs védelmére...

A kies Aranyzarv kikötő melletti metropolisban általános izgalom uralkodik. A nagy izgalmat pedig a konstantinápolyi rendőrség egyik most kiadott rendelete idézte elő, amelynek a szép török hölgyek örülnek, de amely ellen a férfiak viszont tiltakoznak. A rendőrség ugyan is rendeletileg megállapította, hogy a nők cenzurát úgy öltözködhetnek, ahogy akarnak, ebbe senki nem szólhat bele. A milyen ujjongással fogadták ezt a hírt az asszonyok, olyan mértékű felháborodással fogadták a férfiak. A konzervatívok nem akarják a fátylakat eltüntetni az asszonyok arcáról, hogy azt a „gyaurok“ láthassák, az európai ruhákat szemérmetlennek és erkölcstelennek tartják és ezért a „tisztesség és erkölcs védelmére alakult liga“ rögtönzött ülést hív egybe, amelyen a rendőrség ellen foglalnak állást. A „török nőket nem szabad levetkőztetni engedni“ ez a jelszavuk és valószínűleg még sok harca lesz a kormánynak az egyébként jámbor férjekkel, míg egy kis európai gondolkodáshoz szoktatja őket...

— **Pestis dühöng Törökországban.** Konstantinápolyból érkezett jelentés szerint ott három halálos pestis megbetegedés történt.

— **Könyvtárt jó árbag vesz Kerpel.**

STEINITZER DEZSO
ARADON FÉNYKÉPÉSZETI „DACIA”
BUL. REG. — MUTERMÉSEN KÁVÉHAZ.
MARIA 20. SZ. ZAL SZEMBEN.
Készítenek művészi kivitelű fénykép felvételek, nagytáblák és aquarellék. V. Leányfőosztályos árak!

— **Szeptembertben tér vissza a pénzügyminiszter.** Bucarestből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter értesítette a kormány tagjait, hogy szeptember 5-én érkezik vissza a fővárosba.

— **Negyvennyolc fokos hőség Bucarestben.** Bucarestből jelentik: Néhány nap óta óriási hőség uralkodik a fővárosban. Tegnap 48 fok meleggel mértek árnyékban.

— **Nyaralók és gyógyulást keresők figyelmebe.** Băile Lipova (Lippafüröd) igazgatósága szeptember elsejétől a szobaárakból 50 százalékos kedvezményt ad. A fürdőszezon október 15-ig tart.

— **Elkészült a radiofon törvény.** Bucarestből jelentik: A posta és táviratvezérlésigazgatóság elkészítette a radiofon-törvényről szóló rendeletét, valamint a törvény által engedélyezett készülékek felszerelésére vonatkozó szabályzatot.

— **Hegedüktatást ad a budapesti Zeneművészeti Főiskola abszolvense.** Salgó Géza Arad, Strada Crisan (Karolina-u.) 5.

— **Menetrendváltás az Arad-Hegyaljai villamos vasuton.** Az Arad-Hegyaljai vasút vonatai szeptember hó 1-től kezdődőleg következőképpen közlekednek: Aradról indul: 5 ó. 10 p., 8 ó., 11 ó. 30 p., 14 ó. 40 p. és 18 órakor. Pancola-ról indul: 5 ó., 7 ó. 58 p., 11 ó. 22 p., 14 ó. 32 p. és 17 ó. 52 perckor. Radnáról indul: 5 ó. 20 p., 8 ó. 16 p., 11 ó. 44 p., 14 ó. 54 p. és 18 óra 14 perckor. A vasár- és ünnepnapokon Radnáról Aradra közlekedett 111/11. számú vonat elmarad.

— **Sirközeletés.** Néhány Hegedüs Antalné, Hegedüs Antal feleségének, illetve Rosenfeld Gézané szül. Hegedüs Béby és Hegedüs Ferenc édesanyjainak sirközeletése folyó hó 24-én hétfőn délelőtt 10 órakor lesz az aradi izraelita temetőben.

— **Fetter Irén hangversenyének kezdők és haladók részére.** ének- és zene-iskolát nyújt lakásán Arad, Strada Cosbuc 4 (Wesselyeni-u.)

— **„Bicsérdy, a gyilkos!”** címen pár nap múlva izgalmasan érdekes röpirat hagyja el a sajtót. Erős, markáns színekkel mutat rá a könyv szerzője a legújabb tömeghisztériára és kiméletlenül viszi Bicsérdyt a nyilvánosság elé. Ötven oldalon keresztül foglalkozik Bicsérdyvel, az általa hirdett tanokkal és érveivel, tömören világos logikájával, a tudományba vetett nagy hitével, világhírű professzorok döntő erejű cáfolatával és nagy emberszeretettel próbál igyekezni lesújtani a „bicsérdizmust“. A „Bicsérdy, a gyilkos!“ a leleplezések könyve és minden sorával a Ma fáradt, megmérgezett és könnyen hívó emberét keresi. A „Bicsérdy, a gyilkos!“ a százezrek könyve és mindenkinek el kell olvasnia, aki szereti az életet.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál és vértódlásoknál reggel éhgyomorral 1 pohár természetes „**Ferenc József**“ keserűvizet iszunk. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a **Ferenc József-víz** az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 1924

Strassnoff bankószüretje a nyitrai püspöki udvarban.

Hogyan szerzett Szent István-rendet Bende nyitrai püspöknek. — Koadjutort küldött a püspök nyakára. — A kalandorkirály mint Vértessy Géza miniszteri tanácsos. — Ötvenötezer forinttal a zsebében távozott Nyitráról.

Strassnoff híres emlékirataiból egyik legsikerültebb csínyjét, a nyitrai szereplését, közöljük. Itt az agg Bende püspök unokácsoként, mint Vértessy Géza miniszteri tanácsos szerepelt és nagyszerű fellépésével sikerült mindenkit tévedésbe ejtenie.

Táviratilag már előre bejelenttem magamat a szokott recipe szerint és kocsit várt az állomáson. Négylovas hintón hajtottam fel a nyitrai várba, a püspöki rezidenzába. Bende püspök nagyon melegen fogadott, hiszen állítólagos feleségem révén rokona voltam. Tudtam, hogy gavalléromber és hogy fél a koadjutortól. Tudtam azt is, hogy a fiatal Batthyány gróf, a nyitrai apát, nagyon szeretne koadjutort és később, Bende halála után, püspök lenni és félig-meddig már nyert ügyem volt. A püspök nagyszerű vacsorával várt, a hosszú asztalt csupa méltóságos és kegyelmes urak ülték végig. Megjelenésem általános izgalmat keltett, biztosan senki sem tudta, hogy miért jöttem, de a levegőben ott lógott a vészese szó: koadjutort. A vacsora után, társaságomra való tekintettel, azonnal visszavonultam a pompás vendégszobába és nagyszerűen aludtam.

Bende püspök horogra kerül.

Másnap reggel felkerestem szobájában „nagybátyámat” és barátságos diskurzus közben mintegy véletlenül kiejtettem a koadjutort szót. Bende kapott rajta, mint a csuka a horgon.

— Igaz, hát hogy áll a dolog a koadjutorsággal?

— Kedves Bátyám, nincs okod semmi aggodalomra. Nem fog meglepetés érni. De most egymás közt vagyunk, beszéljünk őszintén: Be kell látnod, hogy szükséged van koadjutorra. Hiába: öreg ember vagy már, egy-két év múlva mindenkép koadjutort kellene kapnod és mégis csak jobb, ha mostan az én közbenjárásommal, a te lehető kiméltetésed szem előtt tartásával intéződik el a dolog, mintha később talán nem lesz alkalmam a te érdekeidet illetékes helyen képviselni.

Halk sőhajlás hagyta el Bende püspök ajkát.

— Nézd kedves Bátyám: ha sor kerül arra, hogy koadjutort nevezzenek ki melléd, úgy intézem a dolgokat, amint a te méltóságod és állásod megkívánják. Még a átszátat is elkerüljük, mintha a koadjutort kinevezése a te félretolódását, semmibevesedést jelentené. Koadjutort kapsz, mert kiméltetésre van szükséged. Érdemeid elismeréséül megkapod azonban a Szt. István-rendet és a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot.

„Ne ölj!”

Másnap mindjárt reggeli után befogattam és gróf Batthyány apát nyitrai palotájába hajtottam. Az előszobában nem valami fiatal lelkes jött elém, hanem zsinórdománvos huszár és amikor már bejelentett, nem azt mondta, hogy: „az apát ur kéreti,” hanem, hogy: „a kegyelmes gróf várja a méltóságos urat.” A dolgozószobájában,

ahol fogadott: szarvasagancsok, zergekampók, vaddisznófej, kitömött süketfajd, a fegyvertáblán mindenfajta puská, pisztoly, kard, tőr, alabárd, — egész fegyvermuzeum. És ahogy látta érdeklődésemet, felébredt a kis grófban a gyűjtő büszkesége:

— Nemde, miniszteri tanácsos ur, szép gyűjtemény?

— Szép, szép egy gróf Batthyány-nak, de nem illő egy apáthoz.

A nyers válasz zavarba hozta.

— Ön koadjutort akar lenni apát ur, később pedig püspök. Az ön hivatása az lesz, hogy az evangéliumot hirdesse és hogy örködjék az evangélium a tizparancsolaton nyugszik, a tizparancsolat pedig azt mondja: „Ne ölj!” Hogy akar olyasmit tanítani, amit maga sem tart meg?

— Pardon, miniszteri tanácsos ur... De hiszen Ön tréfál. Én nem öltem.

— Ugy, ön nem ölt? Mit jelentenek hát ezek az öldöklő számszámok és ezek a megölt teremtetek?

— Óh, hát ez csak sport, én csak állatokat lövök vadászom. Azonban ha ez akadály, kész vagyok a jövőre lemondani róla.

Pénz beszél.

— Ez csak az egyik akadály, de nem az egyetlen akadály. Vannak itt jóval idősebb apátok, akik igényrel bírnak a koadjutorságra. És még valami: van-e a grófnak pénze?

— Pénzem? Hát pénz is kell?

— No igen: a koadjutorságra nagyon sokan pályáznak és a döntés nem egyedül az én információmtól függ. A bécsi nunciaturán nagyon dolgoznak ön ellen. És pénzzel szemben csak a több pénz segít.

— De miniszteri tanácsos ur, nekem nincs pénzem.

— Szerezni tud valahonnan?

— Talán; majd megpróbálom. Hogy őszintén legyek, már is sok az adósságom.

— Kedves barátom, az adósságai miatt ne fájon a feje; a koadjutorság jövedelmeiből könnyű lesz visszafizetni.

— És mennyire volna szükség?

— Mennyire? Mennél többre. Amennyit a gróf szerezni bír. És mennél előbb, mert nem sokáig maradhatok.

A püspöki palotában türelmetlenül várt rám a nagybátyám.

— Mit csináltál Batthyánynál?

— Volt az első kérdése.

— Látni akartam, mennyire pap a fiatal gróf.

— No most láthattad. Ugy lakik, mint egy főherceg. Kerestet nem sokat láthattál a szobájában, — folytatta egyre izgatottabb hangon az öreg. — És ez legyen nyitrai püspök!

— Kedves Bátyám, mért izgatod magad? Amíg te élsz, addig te vagy a püspök és nem mindegy az neked, hogy ki lesz a püspök halálod után? Annyi bizonyos, hogy koadjutornak őt fogom ajánlani.

— Hogy az ördög vitte volna el, mielőtt ide betette a lábát.

— Ne bánts! Talán neked is jobb így. Látnod Batthyány nagybátyja, gróf Széchenyi őfelsége személye körüli miniszter. Ezt a protokciót még mi igénybe fogjuk venni. Majd meglátod, hogy az események engem fognak igazolni.

Harmiac ezres.

Legfőbb ideje volt, hogy munkába vegyem az öreget. Három napom hiába telt már el, pedig nem volt vesztegetni való időm.

— Kedves Bátyám, — szóltam. Éngem visszahívnak a dolgaim Bécsbe. Tudod, hivatalnokember nem rendelkezik magával. De amit megígértem, abban nyugodt lehetsz. Őszintén akarok azonban lenni: áldozatot kell hoznod. Tudod, pénz nélkül semmit sem adnak a világon. A Szt. István-rend és a valóságos belső titkos tanácsosság nem kis dolog. Pénzed van hála istennek elég, ilyenkor nem szabad garaszkodni.

Bende méltatlankodott.

— Hát mit gondolsz, ki vagyok én: fősvény, zsugori vagy koldus? Spóroljon az ördög nagyanyja, nem én! Mennyi kell?

— Semennyi sem kell. Nekem legalább nem. De amit adsz, azt én a te érdekedben oda fogom adni, ahol azt már várják.

— Jól van, jól. — És már ment a wertheim-szekrényhez, kivett egy újságpapírosból egy köteg ezerforintost. Olvasatlan kiadta. Még járták az ezerforintosok, habár különben koronával volt már. Egy bizonyos átmeneti időben a forint is, a korona is forgalomban maradtak egymás mellett. A fogásáról éreztem, hogy lehet vagy 20—30 darab. Olvasatlanul eltettem.

— Amennyi, anyi, kedves Battyám.

— Ha kevés, csak irj, küldök még. — Elhallgatott; nem tudta, hogy folytassa, aztán mégis csak:

— Te Géza, a nagybátyádnak csak megmondhatod: neked nem kell pénz? Végre is, a Szt. István-rend, meg a tanácsosság... nem vagyok én az a farkas ember, akinek talán gondoltok.

— Kell-e? Kinek nem kell ma pénz? Nehéz időköt élünk. De tudod, hogy én nem szoktam terhedre lenni.

— Csacsi vagy, Géza öcsém. Előttem nem kell, hogy restelkedj. A feleségednek küldöm, karácsonyra. S már újra nyílt a wertheim-szekrény zárja és egy régi „Egyetértés” összehajtogatott lapjai közül kiolvasott magának néhány egy pár ezres-bankót. Ideadta. Olvasatlan megköszöntem.

Kész a kocsit.

Másnap ebédnél sügönyt hoztak az asztalomhoz. Elolvastam, azután megmutattam a nagybátyámnak:

„Méltóságos Vértessy Géza miniszteri tanácsos, Nyitra. Felsőbb meghagyásból: Miniszter holnapra várja. Daruváry, miniszteri titkár.”

— Látnod Battyám, milyen nyomorúságos rabság a hivatalnokélet. — Átnyújtottam a táviratot gróf Batthyánynak is.

— Kár, — szólt a püspök; — igazán kedves lett volna, ha még maradsz néhány napig.

— Tudod Battyám, néked is érdeked, hogy mielőbb túl legyünk a dologon.

Ebéd után a szobámban Batthyány gróf várt rám:

— Kérem, miniszteri tanácsos ur, szívesen adom, de bizony ez az egész, amit felhajtanom sikerült.

— Kedves gróf, mit mondjak magának: ahol nincs, onnan a császár sem vehet. Hanem most üljön le és írjon a nagybátyjának, Széchenyi grófnak. De úgy, hogy abból az lássák, mintha saját elhatározásából írta; a kegyelmes ur ne is sejtse, hogy én itt jártam. Irja meg, hogy megbízható helyről értesült koadjutort kinevezésének küszöbönállásáról, köszönje meg a miniszter jószágát és kérje meg, hogy neveztesse ki Bendét valóságos belső titkos tanácsossá és adományoztassa neki a Szt. István-rend kiskeresztjét.

A kis gróf rámnézett.

— Igen, ennek meg kell lennie. Irja meg gróf ur, hogy ezzel kinevezésének legfőbb akadályát hátrul el: a püspök ur ellenkezése.

Még mindig habozott.

— Értse meg gróf, hogy a pénz kevés, azért más módon kell legyőznünk az akadályokat. Irja meg, hogy Bende mindenkép megérdemli a magas kiüntetést és hogy előrehaladott koránál fogva úgy sem sokáig fogja viselhetni. Ezer szerencse, hogy a gróf unokácsa a miniszter ur kegyelmességének, mert ezzel a pénzzel nem sokra mentünk volna.

V. b. t. t.

A levél megszületett. Elolvastam. A hangjából láttam, hogy a kis gróf a legjobb rokoni viszonyt tartja fenn a nagybátyjával. Most már magam is kezdtem reménykedni.

Vacsora után elbucsztam nagybátyámtól, a kis gróftól és az egész asztaltól; egy óra múlva utban voltam. Pozsonyon át Bécsbe. A tárcámban 30.000 forint a Szt. István-rendre, 20.000 forint a feleségemnek és 15.000 forintot a koadjutortól gróf is felhajtott. Koronákban 130.000, abban az időben szép kis összeg. Egy pár hétig lehet belőle az urat adni.

Bécsben az volt az első dolgom, hogy gróf Batthyány levelét eljuttassam Széchenyi grófnak. Azután igyekeztem feleltetni. Volt nekem egy szép szeretőm, kökényszemű csalfa kislány... Három hétig azt huzattam a fülemben a püspök pénzen minden bécsi kávéházban; hogy megunjam, elfeledjem. Kicsit sokba került, kicsit gyorsan fogyott a pénz; de nincs mit tenni róla: fogyott a pezsgő is, furdóttunk benne. Az asztalomnál a bécsi félvilág legszebb lányai és ur voltam, gróf voltam, amíg a pénzem tartott.

Egy hét sem telt bele, olvastam, hogy a kis gróf koadjutort lett; a püspök pedig megkapta a Szent István-rend kiskeresztjét és a v. b. t. t. címet. Ugy, amint megígértem. — Mondja még valaki, hogy becsaptam őket?!

— Elűtött a timisoarai személyvonat egy kocsit. A timisoarai személyvonat ma délelőtt Szentandrás közeleiben a 4. számú önháznál elűtött egy szekeret. A karambol oka hibás váltoállítás és a soronpó sem volt leeresztve. A lovaknak és a kocsin ülőknek ijedségen kívül más bajuk nem történt, a szekér azonban összetört. A vizsgálat megindult annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelősség.

Papíráruk
SÁNDOR hírlapirodában ARAD.

LEGUJABB

A szélvihar elmérgesítette a petróleumkutak tüzét.

(Bucuresti, augusztus 22.) Moroniben tegnap óriási szélvihar dühöngött, amely az égő szondák miatt nagy veszedelemmel fenyegette az egész községet. Földrengésszerű moraj kíséretében mintegy hetven méter magasságig tör-

tek fel a lángok a szondákból. Lakosság rémülten menekül Moronból. A szakértők azt hiszik, hogy a hetek óta tartó égés következtében a petroleum medencék belsejében bizonyos változások állottak elő, amelyek következményei egválozra beláthatatlanok.

Ujabb riff támadás a spanyolok ellen.

Párisból táviratozzák: A riffkabilók ma másodszor intéztek támadást Alhudemas szigete ellen, a melyet a spanyol csapatok védenek. A spanyolok veszteségeiről nincsen részletes jelentés de úgy tudják, hogy Monasteri ezredes, a helyőrség parancsnoka éleveszélyes sérülést szenvedett. A

front egyéb részein nyugalom uralkodik.

(Páris, augusztus 22.) Primo de Rivera kijelentette, hogy Spanyolország és Franciaország között teljes az egyetértés. A spanyol diktátor néheány napra Madridba utazik, azután ismét visszatér a marokkói frontra.

Véget ért az aradi négymillió öökségi harc.

Özvegy Scheer Sándorné örökösei belefáradtak a perlekedésbe és megegyeztek.

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül érdekes hagyatéki ügy fejeződött ma be az aradi törvényszék hagyatéki bírósága előtt. Emlékezetes még az a nagy harc, amely özvegy Scheer Sándorné négymillió hagyatéka körül keletkezett. Az uriaszony még 1919. márciusában végrendeletet készítettett ügyvédjével, melyben több ingatlan, ház és szőlőből álló vagyonáról rendelkezett. — Egyenes leszármazottja nem volt s így vagyonát oldalági rokonainak hagyta. Csupán egyetlen rokonát, Szabó György aradi drogúistát, akivel rossz viszonyban volt, tagadta ki. Ezután júniusban még egy végrendeletet készített, amelyben szintén kitagadta Szabót. Halála után az örökösök szabályszerűen átvették a hagyatékot, míg Szabó pert indított a bíróságnál, amelytől kérte megítélni az arányosan részesítést. Megkezdődött a hosszú per, azonban a végrendeleteken szereplő tanúk azóta külföldre távoztak s kihallgatásuk nehezséggel járt. Nagysokára történt meg három tanu kihallgatása, a negyediket azonban még mindig nem tudták kihallgatni. A tanúk azt vallották, hogy az özvegy életében többször hangoztatta, hogy Szabó nem részesül vagyonában. Közben az örökösök több ingatlant eladtak a hagyatékból, mire Szabó kérvényt nyújtott be a bírósághoz, kérve a zárlat elrendelését.

A járásbíróóság elutasította a kérelmet, a törvényszék azonban helyt adott a keresetnek s elrendelte a zárlatot. Ekkor az örökösök dr. Bedő Árpád s dr. Sugár Jenő ügyvédjeik útján biztosítékot ajánlottak fel s kérték a zárlat mellőzését. A járásbíróóság ezt elfogadta s mellőzte a zárlatot, ami felebbezés folytán újra a törvényszékhez került. Innen tovább mentek az akták, amelyek a különböző felebbezések folytán jelenleg az igazságügyminiszteriumban fekszenek, végleges döntést várva.

Közben azonban az örökösök

megunták a sok herce-murcát s hajlandóknak mutatkoztak megegyezést kötni Szabó Györgyvel. Tárgyalások indultak meg a felek között s ma végre Dan Szabin hagyatéki bíró előtt végleges megegyezés történt. Szabó György végkielégítés fejében — az egyezés szerint — az örökösöktől négyszázezer lejt kap november 1-én és december 31-én. Ennek ellenében Szabó visszavonja a zárlat elrendelését kérő keresetét. Mindégyle fél a saját ügyvédi költségét fedezi, amely összesen 200.000 lejnél többet tesz ki. Az örökösök dr. Bedő Árpád, míg Szabó Györgyöt dr. Höllich Béla ügyvéd képviselte. Jogáskörökben általános érdeklődéssel fogadták a megegyezést, amely Szabó javára ütött ki. — Ugyanis a jövő hónapban lép érvénybe az a törvény, amely az egész ország területén érvényes s kimondja, hogy nem szükséges egyedülállóan tanu egy ügyvéd által készített végrendeletét. Így ha az ügy még egy hónapig húzódik a per, feiréltlenül Szabó hátrányára dől el.

Közgazdaság.

Zürichben 2.65, Párisban 11 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK.

(Augusztus 22.) Áru: Francia frank 9.60, svájci frank 38, dollár 196.25, angol font 960, szokol 5.80, lira 7.15, dinár 3.50, osztrák schilling 28, márka 47, magyar korona 365. Pénz: Francia frank 9.50, svájci frank 37.25, dollár 195, szokol 5.70, angol font 953, lira 7, dinár 3.35, osztrák schilling 27.50, márka 46, magyar korona 375. Kifizetések: Páris 9.30, Zürich 38.50, Newyork 197.25, London 960, Prága 5.88, Milánó 7.20, Belgrád 3.60, Bécs 27.90, Berlin 47.50, Budapest 355.

ZÜRICH TÖZSDENYITÁS. (Augusztus 22.) Berlin 122.68.75, Amsterdam 207.80, Newyork 515.50, London 2504.50, Páris 24.20, Milánó 18.80 Prága 15.27.50

Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.22.50, Bucarest 2.65, Bécs 0.0072.55.

ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT. (Augusztus 22.) Berlin 122.75, Amsterdam 207.85, Newyork 515.50, London 2504.50, Páris 24.20, Milánó 18.80 Prága 15.27.50 Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.22.50, Bucaresti 2.65, Varsó 0.00085, Bécs 0.0072.55.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Augusztus 22.) Kifizetések: Páris 9.30, London 965, Newyork 198, Milánó 7.25, Zürich 38.50, Bécs 28.35, Prága 5.85. Valuták: Napoleon 735, aranyárka 45.50, leva 1.35, török lira 1.10, angol font 940, francia frank 9.45, svájci frank 38, lira 7.25, drachma 3.10, dinár 3.40, dollár 196, lengyel márka 33, osztrák korona 28, magyar kor. 275, szokol 5.90.

— Eladott aradi ingatlanok. Jenney János eladta a Str. Dr. Ratiu 74. sz. házat 200.000 leiért Weisz Dávid és Haasz Imrénének — Karagyena Miklósné eladta a Zimánd-dülőben fekvő 152 négyszögöl házhelyet 29.000 leiért Steger Zsófiának. — Kellner Béla és neje eladták a Zimánd-dülőben fekvő 3 házhelyet 50.000 leiért Balogh Lajos és nejének. — Dudás József és neje eladták a Sága, Str. Koszoru 6a sz. házat 40.000 leiért Gruber Jakab és nejének. — Novák István és neje eladták a Str. Oituz 21. sz. házat 280.000 leiért Kolárov Moisa és nejének. — Igrisan Demeterné, Igrisan Szida és Igrisan Teodor eladták a Str. Gh. Lázár 22. sz. házat 200.000 leiért Silbereisz Károly és nejének. — Honfi Antal és neje eladták a Str. Veche 20. sz. házat 180.000 leiért Till Károlynak. — Gollner Antal és neje eladták a Str. Margareta 13/19. sz. házat 300.000 leiért Hoffmann László és nejének. — Hoffmann Lászlóné eladta a Str. Brumarel 24. sz. házat 195.000 leiért Balaton János és nejének.

— Magyarországon rekord tengertermés várható. Budapesti táviratozzák: A földművelésügyi miniszterium hivatalos jelentése szerint tengerinél 24 millió mázsás termés várható, ami a tavalyinál ötmillióval több, burgonyában ugyanennyi, ami a tavalyinál nyolc millióval több és a cukorrépában 16 és fél millió mázsa a termés. Az őszi gyümölcsökben a leggazdagabb termést várják, míg a szőlőben csak közepes lesz.

— Vasuti fuvarröbbittel akadályozták meg a csempészt. Bucuresiból jelentik: A CFR igazgatósága elhatározta, hogy a Szatmárra irányított gabonaszállományokat ötven százalékos illetéktöbblettel röjja meg, mint az exportküldeményeket. A CFR különös rendelkezése állítólag a Szatmár körül folyó csempészt leküzdésére irányul.

— A jelzés nélküli selyem még nem csempésztett áru. Mint ismeretes, két aradi textil nagykereskedőnél a rendőrség tegnap vizsgálatot tartott, mert feljelentés érkezett, hogy az illető kereskedők csempésztett selymeket hoznak forgalomba. A leltározás beigazolta, hogy a feljelentés alaptalan, mert a raktáron levő selymek a sishisoarai (segessvári) selyemgyár termékei, amit a kereskedők hivatalos számlákkal és a selymeken levő jelzésekkel tudtak igazolni. Csupán néhány méter selyemről esett le a gyár jelzése és a kereskedők érintkezésbe lépnek a selyemgyárral, amely ha

igazolja, hogy a jelzés nélküli selymek belföldi áruk, úgy a kereskedők ellen megszüntetik az eljárást.

— Egy pesti nagy szabócég kény-szeregyezése. Budapesti jelentik: A budapesti törvényszék a magyar főváros egyik legismertebb szabócége, a Kocz Testvérek ellen kény-szeregyezést rendelt el. A tartozások nagyrésze külföldi tartozás volt. Az adós 40 százalékos kvótát ajánlott fel, melyet 12 egyenlő részletben fedezne. A törvényszék az ügy tárgyalását november tizenkettedikére tűzte ki.

MOZI

xx Az aradi marosparti nyári mozgószínházban vasárnap és hétfőn kerül bemutatásra „Newyorki banditák, vagy newyorki sasok” című 7 felvonásos szenzációs detektívdráma. Főszerepben Harry Hill és Marga Lindt. Ezt megelőzi „Charlie és az éhhalál.” Kezdeté pont negyed 10 órakor.

xx „50.000 frank” (filmbemutató) az aradi Apollóban. Zsuoitt ház mellett mutatta be az aradi Apolló igazgatósága ezt a szenzációs filmjátékot, amelynek cselekménye e tekintélyes pénzösszeg megszerzése körül bonyolódik le. A film minden jeleretében izgalmas és megröndezése ötletes. A főszerepekben Lucy Dorain és Conrad Veidt, az aradi közönség dédelgetett kedvencei elsőrangut produkáltak s a közönség nagyszerűen szórakozott. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és egynegyed 10 órakor kezdődnek.

xx Ma nyílik meg ismét az aradi Uránia. Néhány napi szünet után sikerült az Uránia igazgatóságának teljesen rendbehozni a színházat. A megnyitó műsoron Zigotto legujabb burleszkjeiből összeállított vígjátékok szerepelnek. A megnyitó előadás után már előzetesen nagy érdeklődés mutatkozott, miután Zigotto ma az aradi filmközönség legkedvencebb alakjai közé tartozik. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és egynegyed 10 órakor kezdődnek.

xx Niebelungen. Reprizként elevenednek fel ismét Aradon ennek a hatalmas drámának jelenetei, amely a germán nép hős mondaköréből vette tartalmát. A Niebelungen megtestesítője a filmtechnika haladásának, a germán rendezői precizitásnak és a foto-technika ujkori fejlődésének. Mindenki érdeklődéssel várja és mindenki megnézi megegyeztet, mert a Niebelungen az a film, amely mindenkor újabbat és mélyebbet rejteget. A főszerepet Paul Richter játsza, aki Siegfried szerepében elsőrangut produkál.

SAKK

O A debreceni sakkverseny. Debrecenből jelentik: A Maróczy Géza-emlékverseny kilencedik fordulóján a külföldi mesterek ismét előretörték, a debreceni dr. Nagy Géza, aki öt fordulón keresztül vezetett, most ötödik helyre szorult. A kilencedik forduló utáni eredmény a következő: Johner 7, Kmoch 6 és fél, Tartakower 5 és fél, Grünfeld öt, dr. Nagy Géza négy és fél, Vukovic 4 és fél, Seitz 4 és fél, Mattison 4, Havasi 3 és fél, Vajda 3 és fél, Prokes 3 és fél, Asztalos 2 és fél, Przepiorka 2 és fél, Steiner 2.

Ötszáz vádlott, tizezer tanu.

Monstre-pört tárgyalnak Bulgáriában.

Szófból táviratozzák: Tirnovóban a napokban szenzációs és mereteiben hatalmas büntető tárgyalásra, amelynek több mint ötszáz vádlottja és tizezer tanuja van. A per anyagát az agrárpartí Sztambulinszki-Duszkalov kormány bukását megelőző forradalomból merítik. Előkezelés még, hogy 1922-ben a belgár állami bíráltsága emlékére tartott tirnovói nagy népgyűlésen forradalmi jellegű atrocitások és gyilkosságok is történtek, amelyet az akkor

még uralmori levő Sztambulinszki kormány irányított. A Cankov-kabinet mindjárt hatalomra lépéskor elfogatta ezeket a politikai gyilkosságoknak értelmi szerzőit és tetteseit és most a napokban kezdik meg a tirnovói törvényszék előtt ennek a hatalmas monstre-büntörnek a tárgyalását. A tárgyalásra a világsajtó számos képviselője már Bulgáriába érkezett. A monstre-pör fejleménye elé a külföld is feszült várakozással néz.

SZERKESZTŐI VITÁK

Madalaine imádója. Ismételtén csak azt tanácsolhatjuk, hogy igyekezzen magát közelebb ismerős utjára a leánykának bemutatni. Mindjárt megfog szólni a kétségbeesés, ha személyesen bevalhatja az imádott hölgynek végtelen szerelmét. Kérdéseire a követezőket válaszoljuk: 1. Csak a szív szavára hallgasson. 2. Feltétlenül várjon. 3. Levelet ne írjon, mert az tolatkodás lenne. 4. Ha a leány apjával jó ismerős, ez volna a leggyengébb út. 5. Virágot utánoz nem fogadhat el ismeretlenül. 6. Helyben nem szokás az imádott nővel levelezni. Az ívessini még a kromolinnal ment ki a divatból. Különben is sokkal egyszerűbb előszóval szerelmes vallani, igaz ugyan, hogy több bátorság kell hozzá. — **Temesvári szikvízgyáros.** A törvény szerint 1913. évi január hó 1-től kezdve egy literesnél nagyobb utasítású üvegpalaékba szódavízet tölteni és azt forgalomba hozni tilos. Az 1916. évi január 1-től kezdve azonban a 16°-osononál, vagy 16 unciánál, azaz mintegy 0.6 literesnél nagyobb szódavízű üvegpalaékba szódavíz forgalomba hozni tilos. — **Házpítési akció.** Csak az jeyezhet részvényt, aki köztisztviselő. Világosan megírjuk cikkünkben, hogy ez az akció a köztisztviselők lakás ingyencének megszüntetésére irányul, tehát az iparosság és általában a polgárság ebből részt nem kaphat. — **Romantikus.** A lubifrisura még nem házasságigéltő ok. Ez lehet divat, hóbort, de számottevő sem lehet szerelmi akadály. A lubifrisura szerelméből a legideálisabb feleség válhatik. Ha más hibája nincs, úgy vegye csak el bátran. És azért, ha szeretni fogja őt a felesége, még azt az áldozatot is meghozza majd, hogy a haját megdörzsölje. A nők sokkal intenzívebben tudnak szeretni és nagyobb áldozatokra késznek, mint mi férfiak. — **M. M. Covasna.** Nifcsen igaza. Magánlevélben válaszolunk a napokban sürgetésére. — **Kíváncsi leány.** Kíváncsisága beleütközik a szoktatásba. Sajtoper esetében a bíróság előtt szokták megnevezni a cikk íróját és csak akkor, ha a felelős szerkesztő maga nem vállalja a felelősséget. A sajtótörvény szerint a felelősség felelősöké. — **Filmrajongó.** Filmrajongó-iskola több helyütt is van. A legtöbb nagy filmvállalat saját rendezőket tart fenn ilyen iskolák, ahol a kezdőket a filmjártás titkaiba bevezetik. Elsősorban is egyetemes, réstémlet és tehetség kell ehhez. Fordulva valamelyik nagyobb külföldi filmforgalmazó vállalatba. — **Allampolgárság.** A nacionalizáláshoz többféle okmány szükséges. Közigazgató előtt nyilatkozatot, hogy lemond jogosságválampolgárságáról. Csak ez a irástani kérelmekhez, amelyben a román állampolgárság jogok elnyerését kéri. Mellékeje még születési és katonai bizonyítványát, val-

mint erkölcsi bizonyítványt a rendőrségtől és külön a szigorúhatótól. Végül az illetékes törvényszék bizonyítványát, hogy Romániában büntetve nem volt és bírósági eljárás ön ellen folyamatában nincsen. A kérvényt így felszerelve a belügyminisztériumban kell benyújtani. — **Karttyások.** Alsóbbban az atout kilences erősebb az aszónál. A színek így következők: piros, tők, zöl, makk, saús atout. — **B. Dénes Trisztó.** Írást nagyon halv. Nem használhatjuk.

A felelős szerkesztő:
RETHY JÓZSEF
kivollétében a szerkesztésért
KAROLY SÁNDOR
felel.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.
ÉRTESÍTÉS!
Értesítjük t. ügyfeleinket, hogy Románia négy legelőkelőbb és legnagyobb biztosító intézetével: Genefa, Dacia-Romania, Agricola és Nationala Általános Biztosító részvény-társaságokkal szoros érdek-közösséget létesítettünk és egyidejűleg ezen biztosító vállalatoknál helyeztük el viszontbiztosításainkat. Ezen transactio intézetünk önállóságát semmi tekintetben nem érinti és működésünkét a jövőben a biztosítás minden ágazatában fokozottabb mértékben kívánjuk kifejteni.
Orade-Mare, 1925. augusztus 14-én. 2826

Ivria Biztosító Részvénytársaság Igazgatósága.

ÉRTESÍTÉS.
Fzennel tudomására adom az érdekelteknek, hogy férjemtől Lehoczki Mártontól különváltan élek, a válóper folyamatban van, érte semmiféle erkölcsi és anyagi felelősséget nem vállalok.
Lehoczki Mártonné,
4838 vendérlősné.

ÉRTESÍTÉS.
Tisztelettel van szorencsém a mályon tisztelt közönség szives tudomására adni, hogy **cukrász-üzletemet** Arad, Str. Eminescu (Deák F. uca) Ortodox-palotában újabb megújítottam. Szives pártfogást kéri:
Andrei Virág Ander
4850 cefetár — cukrász.

Üzlet megnyitás!

N. é. hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy Arad, Bul. Reg. Ferd. 27. (Boros Béni-tér) Stáhl-féle virágüzletben, kalap és iparművészeti szalont nyitottam. Új kalapok raktáron, alakítások gyorsan és olgson eszközölteknek.
4869 Szives pártfogást kéri
Elisa Faragó.

Beneó fájdalommal közöljük, hogy édesanyánk, nagyanyánk, illetve ded-nyánk:

özv. Gehl Karolyné
szül. Rishavi Paula,
folyó évi augusztus hó 21-én, este fél 11 órakor 86 éves korában eszöndesen elhunyt.
A megboldogultat folyó évi augusztus 23-án, délután 5 órakor Aradon a Str. Nic. Grigoreacu (Munkási-u.) 3-4. sz. a. gyászszobából a római kath. anyaszentegyház szertartásai szerint temetik el a helybelli felső temetőben.
Az engesztelő gyászmise áldozat, felejtethetetlen halottunk lelki üdvéért f. évi augusztus hó 28-án d. e. 9 órakor lesz a főtisztelendő Minorita-rendház székesegyházában az egok Urának bemutatva.
Nyugodjék eszöndesen s legyen áldotti emléke!
Arad, 1925. augusztus 22-én.

Gellényi Ernő, özv. Klein Péterné, szül. Gehl Julianna, Gellényi Róbert, Gehl Károly, Gellényi Sándor és Gellényi Géza, gyermekei, szamosújvári Lászlóffy Mihályné szül. Kallós Margit, Kallós Gyula, Kallós Ernő, Gellényi Arpad, ifj. Gellényi Róbert, Gellényi Ida, Gellényi Lenke, Virág Józsefné szül. Gellényi Hajnalka, Gellényi Erzsike, Gellényi Zoltán, ünökái, Gellényi-Ernőné szül. Isztray Gizella, Gellényi Róbertné szül. Papp Hermina, Gehl Karolyné szül. Nauner Irma, Gellényi Sándorné szül. Tóth Erzsébet, menyei, szamosújvári Lászlóffy Margit, szamosújvári Lászlóffy Augusztina, szamosújvári Lászlóffy László, ifj. Kallós Gyula, Virág Magda, ded-ünökái, szamosújvári Lászlóffy Mihály, Virág József, Kallós Gyuláné szül. Szabó Valéria, unoka-vói, illetve unoka-menye. Ugyiszintén a nagy-számu rokonság nevében is. 335

„Joan Limbeck si Fiu” Arad. Fabrica de costiguri de metal si Intreprindere de inormantari, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. Színház-épület.

Köszönetnyilvánítás.
Felejtethetetlen emlékü nöm. illetve édes anyánk elhunytá alkalmából mindazoknak a jó barátoknak és ismerősöknek, akik bennünket a fájdalom e nehéz óráiban felkerestek, a ravatalra koszorút és csoktöket helyeztek, ugyszintén a vaggongyári senekar részvételéért hála-köszönetet mondunk.
4847 A gyászoló Szabó család.

Egy jóforgalmu füzzer és csemege
üzlet a város legforgalmasabb helyén eladó. Éssetleg 200.000 lejjel **társ kerestetik.** §
Cim az Aradi Közlöny kiadójában

BANGÓ TANITEZET
Budapest, IX. Raday-uca 14.
Teljes anyagi garancia mellett keszit elő magánvizsgákra, érott régire vidokeket is. 2018

Hölgyeim! A legjobb csipőfüző és gyógyhas-kötöket készítem. VY HORVÁTHNÉ
Arad, Piata Catedralei 6. sz.

ZONGORÁKAT
keresek megvételre hely-bea és vidoke. **KELIS**, zongorakészítő Arad, Str. Pömpilia 21. (Kassa-u.)

Frappáns hatású arcszépítő
és simonító a Földes Margit és Madelaine oreme. Előbbi nappali, utóbbi éjjeli használatra. Blisztatnak pár nap alatt szept-köt máj foltszat bőrkifészeset ráncokat redőket. Margit szappan pompás illatu, kitünően habzó, mentes, artalmatlan arcszépítő szappan. Kapható mindenhol. **F. Raktár:**
Hehs Vilmos Arad
Strada Bratzevici (Lázár Vilmos uca.)

Helybelli ipari vállalatnál
mozdonyvezetők szolgálatra alkalmas **Vizsgázott előfűtő felvétetik.**
Cim: Rudoff Mező Sándor hírlapredakció Arad

Perfekt román német levelezőt
keres mielőbbi belépésre helybelli részvénytársaság. 4831
Ajánlatokat „Levelező” jel-igére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kerünk.

Allg használt 200 literes pálínkafűző üst
cylinderhűtővel eladó.
Megtéríthető 10262
Ménes-Magyarádi
Cognacgyárban, Ghieroa.

Eladó
régén fennálló daráló malom 12-200 5 HP. villanymotor, 600000 berendezéssel, helyiséggel és gabona raktárral — Ugyanott egy új motor-fűrészes koca, golyós csapag, 70 cm. új fűrés, lapát.
Kormon Gyula Arad, Str. Spira G-orge (Akác-z.) 10. szám. 4823

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

Bádogos és vízvezetési munkákat, átfedést, tetőfestést és javítását felelősség mellett vállalja **Marik István** bádogos és vízvezeték szerelő Arad, Bul. Reg. Ferdinand 37.

Gyermekkosci legfinomabb kivitelben legolcsóbban kaphatók. Mindenre-mű gyermekkosci javítások. 3326

Gyermekkosci üzem Arad, Str. Simeon Ballnt 19. (Desseffy-u.) Str. Mátyásfi (Kossuth-uca sarok.)

A város legforgalmasabb utcájában egy régi bevezetett **Kalapszalón** olcsón átadó. Bővebbet: Györffy „Mures” Irodájában Arad. 16187

ÜGYES ELADÓ a női divatszakkából, ki több éves bizonyítvánnyal rendelkezik, elite közönség kiszolgálásában jártas, szeptember 1 vagy 15-i belépésre **magas fizetéssel KERESTETIK.** Ajánlatok: 4824 **Dénes és Pollák céghez Temesvár intézendők.**

Irodák városfőhízzal szemben építendő harmadik emeleten **kiadók.** Értekezés: **STEINER** építésznel Arad, Strada Closoa (Szent László uca.)

Malom berendezés eladó! Egy nyolcórésű sikszila, Magyar gazdasági gyártmány, két szimpla és egy dupla rádiál áthuzattal, alig használt két trier köpeny 3-as számú eladó. Üzemben megtekinthető 4741 **Bisztriczky Károlynál Gyorok.**

Egy teljes, modernül berendezett **festék- és lakk-(fénymáz-)gyár olcsón eladó.** A gyár Magyarországon van, és esetenként csupán a gépek és berendezés is eladó. — Az ár Lej 1-2 millió aszerint, mi minden fog átvételni. — Bővebbet: „Lakkgyár” 100 sz. alatt Mosse Rudolf hirdetői-iroda Timisoara utján lehet megtudni. 4766

Uj OSRAM Lámpák
Uj világítórótt,
Javított fényhatás
Tetszetős cseppalak

A Str. Eminescu (Deák Ferenc-uca) közvetlen közelében hatszobás elfoglalható **uriház** továbbá a Str. Grevicei (Miklós-uca) 203. sz. kétszobás magánház olcsón eladó. Bővebbet: Györffy „Mures” Irodájában. Arad, Str. Unirei. 15189

Érettségire, középiskolai magánvizsgákra, osztályösszevonással is a leggyorsabban készítt elő a 4845 **Zsoldos tanintézet** Bppest. VII., Dohány-uca 84. szám. Teljes anyagi felelősség. — Részletes tájékoztatást szíveségből közvetít az „Erdélyi Élet” kiadóhivatala ARAD.

HAJAT VESZEK **Fischer János** modern hajmunka vállalata Arad, Str. Unirei (Fáblán-u.) II. **Házvevők figyelmébe!** Str. Eminescu (Deák Ferenc-uca) emeletes bérház 2 tizzlettel és több lakással, lakások mind parkettázva, cserép kályhakkal, elfoglalható 3 szoba, fürdőszoba 2.000.000 lej. Üzletház: egy fűszerüzlet, vendéglő, teljes berendezéssel, 3 szobás lakással, azonkívül 5 lakás 600.000 lej. Str. Calvin (Kalvin-u.) elején 3 lakásból álló ház egy 3 szobás elfoglalható, 750 ezer lej. Calea Saguna (Varjassy Lajos-uca) 4 szobás magánház elfoglalható 280.000 lej. Üzletház 3 tizzlettel, 2 szobás lakással, elfoglalható 400.000 lej. 4 egy-szobás lakásból álló ház 110.000 lej. Egy kisebb ház pékséggel és tizzlettel és lakással 250000 lej. **Maier Arad, Str. Nicu Filipescu 13. (Flórián-uca.)**

JOS. TOCH TELEFON: 63372. **WIEN I.** **JUDENPLATZ 5.** **ALAPITTATOTT: 1871. ÉVBEN. ▼▼** **Modelek. Atalakítások.** *Blanc Szőrmék Pelze*

A város legforgalmasabb helyén két uccára nyíló 3 üzlethelyiséggel rendelkező **emeletes üzletház,** amelyből az egyik nagyforgalmu tizzlet 5 szobás, fürdőszobás, balkonos lakással azonnal átvehető, olcsón eladó. A ház ma a háztulajdonos lakásán, üzletén és műhelyhelyiségein felül évi 140.000 leit jövedelmez. Bővebbet: Györffy „Mures” Irodájában Arad, Str. Unirei. 4188

Illits BRISTOL-szálló **BUDAPEST.** 216 **Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.**

OLVASSA minden **vasárnap** **CONTINENTAL** KERESKEDELMI VÁLLALAT **HIRDETÉSEIT** VVV AZ VVV **ARADI KÖZLÖNY** VVV BEN. VVV

Teherliftet és ételfelvonót, minden méret és megterhelésre készít I. rendű kivitelben 4821 „DANUBIUS” gépépítő és javító vállalat, Timisoara. IV. Str. I. Vacarescu (Bem-u.) 36.

Eladó földbirtokok és házak. Bánáti jó minőségű földek 370 kat. hold épületekkel, 616 és holt felszereléssel holdankint harmincezer lei. 250 kat. hold épületekkel, 616 és holt felszereléssel holdankint harmincezer lej vasut állomás mellett. 150 kat. hold épületekkel, holdankint harmincezer lej. 350 kat. hold épületekkel holdankint huszonötezer lej város mellett. 380 kat. hold épületekkel, 616 és holt felszereléssel, holdankint tízenkétezer lej. 100 kat. hold épületekkel, 616 és holt felszereléssel, város mellett, holdankint huszezer lej. Több kisebb tanács birtok Arad mellett 10 holdtól 50 holdig. Arad mellett 30 kat. hold szőlő teljes felszereléssel 10 évre bérbe átadó. 5 hold szőlő föld mentén szép lakóházzal, istálló. 5 évre bérbe átadó. Arad legszébb helyén két emeletes bérpalota, modern lakásokkal eladó. Több magánház és tizzlet házzal együtt előjegyzésbe eladásra. Megbízott ügynökség Arad, Str. Gálba Birta 36. (Varjassy Lajos-uca.) 4808

Időt és pénzt takarít meg, ha nem főz be paradicsomot, hanem helyette M. M. **PARADICSOM KONZERVET** vásárol. Minden csemege és fűszer tizzletben kapható lesz. Lloyd 3452 Kérjen ajánlatot az **M. M. Konzervgyártól** Timisoara. 4376 Sürgőyeim: Emem. Telefon 20-32.

Maculatura papir 5 kgros csomagokban kapható az **Aradi Közlöny kiadó**jában.

Saloniki nemzetközi vásár 1925 október 18-tól 31-ig. A balkán legnagyobb központi vására, melyet ezer és ezer kereskedő látogat meg minden balkáni államból, ugymint: Görögország, Románia, Jugoszlávia, Bulgária, Albánia, Törökország. Tájékoztatók minden romániai görög konzulátusnál Románia tizzletbeli képviselője **Jean Saporis úr** Bucaresti, Str. Gabroveni No. 26. :: Telefon 26-41.

Utlevélvizumozás Megbízások

Olasó! Gyors! Pontos! Naponta futárlindítás! **PICHLER** papírzület. **LÖBL** hírlapiroda. **Weinberger** cipőzület.
Künstler-vizum iroda
(Dácia szállóval szemben.) Arad, Bul. Reg. Maria 22. Telefon szám: 669.

CONTINENTAL

kereskedelmi vállalat, ált. ügy-
nökségi, bizományi iroda (Arad,
Piata Avram Iancu No. 17.)
hirdetése:

KÉTSZAZ □-öles telkemet, mely a Gutzlar telepen fekszik, eladni szándékosom, esetleg belvárosi házzal elcsereleiném. Vételár értéke 300.000 lejig lehet, 100.000 lejt kifizetnék és a többit, ha bank teher van, átvesszem.

STRADA Virginia Hotoran (v. Erzsébet-ucca) kis vasút közelében egy földszintes magánház sürgősen eladó, könnyű feltételekkel kisebb lakás elfoglalható. Vételár 450.000 lej, 300.000 lej a vételhez elegendő.

A Str. Episcopul D. Radu (Magyar-ucca) közelében földszintes sarokház, elfoglalható 3 szobás lakással, másodosztályú vendéglővel és italterméssel együtt olcsó árban azonnal eladó.

VÉTELRE keresek Celea Saguna (Választó-uccában) vagy Str. Doamna Balassa (Demeter-uccában) 1 házat 250.000 lej értékig, a házban lakás legyen a következő beosztásban: 2 egy szobás, 1 két szobás, 1 egy szoba.

TELKET keresek vételre Str. Szt. Gheorghe (Dezső-ú.) Str. Serb (Török Gábor-ucca) Calea Radnei (Radnai-út) Str. Vântului (Szei-ú.) Str. Doamna Balassa (Demeter-ú.) 150 □-öltől 200 □-ölig, vagy külvárosban, de a centrum közelében esőt.

A STR. MOS AJUN (Szei-ucca) közelében 1 emeletes bérház 10 lakással olcsón eladó. A ház adómentes, bérjóródelme circa 30.000 lej. Olcsó vételár, lakás is elfoglalható. 300.000 lejjel megvásárolható, fennmaradó összeg később fizethető.

KERESEK belváros területén 2 szoba, konyha, lehetőleg fürdőszoba, lakást azonnal átvételre.

HÁROM SZOBÁS lakást keresek Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) és annak közelében a Strada Mărășești (Kosanth-uccáig.) Évi bért 24.000 lejt fizetek.

PIATA AVRAM IANCU (Szabadság-tértől) nem nagy távolságra egy 3 szobás lakást fürdőszobával keresek. Évi bért 36.000 lejt fizetek.

PIATA AVRAM IANCU (Szabadság-tér) vagy annak közelében lakást keresek minden conforttal, 125.000 lej lépéstartó fizetek, magas évi bért vállalom.

PIATA AVRAM IANCU (Szabadság-téri) uccai 1 ablakos szoba esetleg ellátással kiadó, csakis intelligens szolid személy részére, olcsó árban, előnyös feltételekkel.

TÜZIFÁ eladás. Vagyonátvitelben, egy szintén ői számra is legelőszőbb árban szállítunk tüzfát. Későbbi szállításra is előjegyzéseket vállaltunk, ugyanígy aprított minőségben is nagyon észszerű, ha címét irodánkban előjegyezted, ha szükségletét aprított minőségben szákszámra, vagy 1/2 ölenként kívánja is. Vagyonátvitelnél könnyű fizetési feltételt is adunk.

VILAGOSON egy vas- és fűszerkereskedés, mely 26 év óta fennáll, forgalmas helyen eladó. Vételár 180.000 lej. Az átvételhez 75.000 lej elegendő. Aradi üzlettel is elcserelehető.

MALOM Torontálban fekszik, olcsón eladó.

KÜLÖNFÉLE Garage a belvárosban a főút közelében új berendezéssel eladó. Feltételek közöltnék érdeklődők részére. **BETÁBLAZÁSRA** bankkölcsönt folyósítunk. Arura, ékszerre, zongorára, festményekre kölcsönt adunk.

VIZVEZETÉK SZERELŐ felület részére helyiséget keresek, mihely is legyen hozzá. Az üzlet nem nagy távolságra legyen. Str. Romanului (Zrinyi), Strada Bucur (Bötvös) Str. Alexandri (Salas) ucca közelében, vagy más alkalmas helyen.

Ajánlatok és megkeresések

Continental Kereskedelmi Vállalathoz
intézendők. 3374

Lágy ólom

megvételre kerestetik.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Eladó birtok mészbányával!

32 kat. hold föld, melyből 22 hold erdőség, 10 hold szántó, kőből épült 4 szobás lakóház, 10 jószágra istálló. Márványnek és mésznek használható kő 2 mészkemencével együtt 600.000 lejért eladó. — Kizárólagos megbízott HAASZ-irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12.

Telefon 733. Telefon 733.
S. HARTMANN SI FIUL
TERMÉNY ÉS NYERSANYAG KERESEK.
R.T. BIZOMÁNYOSA
ARAD,
Bul. Reg. Ferdinand 61.
Géskavas, fém- és nyerstermék kereskedés.

Alkalmi házeladások.

Piacértől 3 pernyi távolságra, gazdálkodásra is alkalmas kisebb bér- és üzletház borpincével, villany és vízvezetékekkel 100 ezer lei bankkölcsönrel terhelve 400 ezer leiért eladó, 3 szobás lakással átvehető. — Belváros központjától 10 pernyi távolságra egy villaszerű 5 szobás lakású erkélyes új magánház 460 ezer lei értékben egész házzal azonnal átvehető 200 ezer lei bankkölcsönrel terhelve. — Ezeket kíván a belvárosban nagyobb összegű bankkölcsönrel terhelt nagyobb, jól jövedelmező bérházak igen jutányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett. Aradon háztelkek és a határban tanyás birtokok eladók.

Boross-ügynökségnél Str. Consistoriului, volt Bathyányi-ucca 9. szám. 4848

LIPCSEI
Őszi vásár
1925 aug. 30. — szept. 5-ig.
Technikai vásár
aug. 30. — szept. 9-ig.

A világ legnagyobb és legrégibb nemzetközi mintavására!
Jelentkezések és felvilágosítások:
Angerbauer Jenő 4137
tiszteletbeli megbízott urnál,
Timisoara, L. Gen. Praporgescu No. 3.

Kisebb nagyobb házhelyek a Str. Fabrica 27., 29. sz. (rég. szám 7.)-nál eladók.
Bővebbet: **Kalász János** bérüzletében,
Arad, Piata Avram Iancu No. 3. 8590

Berliner Hausverwaltung
übernimmt, nach langjähriger Erfahrung in Miet-, Hypothek- und Haussteuerangelegenheiten,
Dr. Erwin Rawicz,
BERLIN W. 50, Augsburgerstr. 53.
Tel. Steingplatz 707
Nähere Auskunft in der Administration des „Aradi Közlöny“

Berlini házak közlését
elvallalja házbér-, ingatlan-, jelzálog-, kölcsön- és házasodügyekben sok évi tapasztalat alapján
Dr. Erwin Rawicz,
BERLIN W. 50, Augsburgerstr. 53.
Tel. Steingplatz 707
Közlebbi felvilágosítással az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatala szolgál

KERESEK

saját kézitégla prüssel rendelkezőket, nagyobb mennyiségű tégla előállításához, valamint 1. rendű égetőmestereket táborig kemencéhez.
BŐVEBBET:
Tritthaler Ferenc
építész irod. Arad, Str. Cosbuc 15.

INTELLIGENS FIATAL NŐ,
házvezetőnői
vagy gondnoknői állást keres
10 évi gyakorlattal. Megbízható, szorgalmas jó gazdasszony, esetleg más bizalmi állást is elfogad. Vidákra is megy. Ajánlatot az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. „SZORGALMAS” jelzőre. 4798

Számlázásban jártas, német nyelvet értő hivatalnoknőt
felvezet helyi gyárvállalat
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KERESEK

egy 4 gimnáziumot végzett
fiatalembert,
aki a román nyelvet tökéletesen beszél,
más hazai nyelveket érti, irodalmi teendőket elvégzésére.
Maxim I. Vuleu
fabrică de şuruburi societate la nume colectiv Arad, strada Colonel Paulianu 10/12.

Az aradmegyei tanítók otthona.
Felvételi feltételek.
Felvételnél mindazon tanulók, akik valamely aradi iskolát látogatnak nemzetiségre való tekintet nélkül. A kérvények benyújtásának utolsó terminusa augusztus hó 31-én. Szükséges mellékletek: 1. Az utolsó iskolabizonyítvány. 2. Születési bizonyítvány. 3. Orvosi bizonyítvány és 4. Újraoltási bizonyítvány. A bélyegtelen kérvények vissza lesznek utasítva. Szintén csak augusztus hó 31-ig jelentkezhetnek azon tanulók, akik a múlt évben bennlakók voltak és idén is számot tartanak helyükre. A beiratási díj: 200 lej, a fenntartási díj: 8000 lej évente és természetben: 120 kgr. kenyérliszt, 30 kgr. nullásliszt, 100 kgr. burgonya, 10 kgr. bab, 12 kgr. zsír, 50 drb. tojás, 5 kgr. cukor és 6 kgr. hagyma. Tanítók gyermekei fizetnek: 200 lej beiratási díj és 5000 lej évente fenntartási díj.
Prospektusokat és bővebb információkat ad az aradi tanítókönviktus igazgatósága. Arad, Bulvardul Carol I. No. 66.
Felügyelő bizottság.

Az újonnan megnyitott **Flora büffé kerthelyisége** Arad, Str. Motianu (Forray-ucca) 1. sz. **hajnali 3 óráig nyitva.**

Elsőrendű ételek és italok! — ALMAI primás és teljes zenekara muzsikál! Olcsó árak! —: Figyeimes közölgés!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tartva az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 3 lej — bani, vasárnap 4 lej. — Vastagabb betűvel 6 lej, illetve 8 lej. — A vastagabb betűvel kivált szavakat aláhúással kell jelölni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűvegy, amelyek tartalmánál fogva érdektelenségben nem közölhetők, az minden egyes esetben megváltoztatása, illetve helyesbítése. ***** Hirdetéseket telefonon utján is feladhatók, telefon szám: 151. *****

Házasság.

HÁZASSÁG céljából ismeretség hiányában ezután óhaját megismerkedni 40-50 éves jobbmodu, intelligens kerekedővel vagy más, biztos pozícióban levő ur-emberral szolid, csinos, keresztény, 35 éves, intelligens urleány. Leveleket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem „Széplelki” jellegre. 4811

Alkalmazás.

FIATAL főmunkár állást keres mielőbbi belépésre. Magyoróssy Zoltán Drauf. 4751

SZÉPIRÁSU, ügyes, intelligens praktikat keres helybeli r.-t. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével „Komoly” jelige alatt Rudolf Mossehoz Arad, kérik. 10761

MECHANIKUS TANONCOK jó fizetéssel szeptemberi belépésre felvétetnek. Szegfű trógepvállalat Arad, főpostával szemben. 4797

NYUGDIJAS vasuti altsznt nagy jövedelmű foglalkozási nyelhet Lőrinc hírlap-irodában Arad. 4806

KERESÜNK mielőbbi belépésre egy, a fűszerezésben és egy, a vasszakmában jártas kereskedő segédet. Messer Lipót és Fia Chisineu, Aradmegye, 10262

KERESÜNK azonnali belépésre fűszer-, vas- és rövidáru szakmában teljesen jártas komoly segédet. Ajánlatok és fizetési igények Rofa Testvérek céghez Gurahontra küldendők. 4816

MOLNÁRSÉGÉDEKET keresek azonnali vagy bármikor belépésre. Cim Schillinger-malom Erdőhegy (Aradmegye). 4809

JÓHÁZBÓL való fiu vagy leány szücs tanulóknak felvétetik. Z Terézia Ioanovits szücs. 4819

HÁZVEZETŐNŐ: uriaszony, fiatalabb, ki a főzést is vállalja, keresetük pusztára. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában 4825

HAZMESTERT keresek. Arad, Piața Luther 3. 4828

FIATAL LEÁNY könnyű munkára azonnali felvétetik. Klein Miksa pálinkaraktor Arad, Str. Mircea Stanescu (Verbóczy-ucca). 4826

PERFECT román-magyar kereskedelmi levelező, könyvelő és pénztárnok, több évi gyakorlattal, október 15-ére állást változtatna, lehetőleg nagyobb ipari vagy kereskedelmi vállalatba. Megkeresések „Nihil Sine Deo” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 4812

PEKSEGEDET, önállóan dolgozni tudót keresünk erdőkezelőségünkhez. Kornis Zsigmond és Márton Arad, Acsev. palota. 4885

SZÖNYEGCSOMOZÓLEÁNYOKAT felvesszük. Németh Ernő Arad, Str. Miron Costin No. 20-22. (Leiningen-u.) 4832

HELYBELI r.-t. keres szept. 1. belépésre egy könyvelésben jártas perfect német-magyar levelezőt. Csakis komoly reflexiók adják be ajánlatukat bizonyítvány másolatokkal együtt „Deutsch-Üngarisch” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 4844

DELELŐFTI órákra bejárás azonnalra felvétetik. Arad, Str. Caragiale (Csiky Gergely-u.) 19. 4851

SZIJGYÁRTÓ segéd azonnali belépésre keresetlik. Zimmermann Félix. Sántana. 4849

TEXTIL engros szakmában teljesen jártas fiatal segéd, aki kollektio készítésben és tételek összeállításában gyakorlattal bír, külföldi cég aradi fiókjához keresetlik azonnali belépésre. Ajánlatokat „Szakember” jellegre Rudolf Mosse irodájába Arad kérik. 10762

MEGBIZHATO mindenféle főzőnőt keresek azonnali belépésre. Arad, Bulvardul Dragalina (Apponyi-ut) 16., Braun. 4856

ÜGYES kiszolgáló leány felvétetik. Aranykerék Szálló, Arad, a vasutnál. 4858

KEZDŐ IRODAKISASSZONY, ki gépirásban jártas, műszaki üzlet részére keresetlik. Románul tudó előnyben. Ajánlatokat „HYDRO” jelige alatt továbbít az Aradi Közlöny kiadóhivatala. 4859

GONDNOKNŐI, pénztárnoknői vagy más bizalmi állást keres megbízható nő. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4860

EGY mindenféle és gyermekleány azonnalra felvétetik. Arad, Str. Barfalu 19. 4866

MUNKASLEÁNYOK felvétetnek Azuroi vegyészeti gyárba Arad, Str. T. Ciocota (Pöstenberg-ucca). 4863

DEUTSCH-FRANZÖSISCHE Erzieherin, mit Klavierkenninissen, sucht ab 1. Sept. Stelle. Anträge erbeten an Maria Heller, Arad, Bulvardul Carol I No. 41, II. Etage. 4868

Lakás.

EGY butorozott szoba kétúrinőnek vagy két fiatalembernek, kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4838

ARADON keveset időző előkelő ur keres diszkrét bejárót, csinosan butorozott szobát. Lehet fürdőszobával is. Értesítést kérek „Doctor” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4840

KERESÉK 3 szobás lakást. Ajánlatokat „A. A.” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérek. 4865

Vétel és eladás.

200 MODELLES divatlap 75 lej Sándor hírlap-irodában, Arad. 1008

NUTRIA BÉLESÜ VÁROSI BUNDA, Lohner zongora, pianino, hegedűk, fényképező gép, bőr utazótáska, vitrin, vitrintárgyak, szőnyegek, különböző butor-darabok, komplett szobaberendezések, fotelok, tükrök, függönyök, kézimunka stercok, súlyos Singer varrógép, rézagy, hintaszék, vaskák, antik órák, antik butordarabok, íróasztalok, szalónok, gyermekkoszt stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. e., jobb. 1000

ELUTAZAS miatt 1 díofahálószoba, mahagoni szalon és valódi festmények, eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4818

SYLSKIN bunda hosszú, keveset használt, jutányosan eladó. Megtekinthető Nagy szücsnél Arad, Str. Alexandri (Salacz-u.) 4827

EZÜSTÖT, antik butort magas árban vesszük. Két új angol fotel 6000 leiért eladó. Biedermaier garnitúra restaurálva 18.000 lei. Salon Artistique Arad. 2601

VESEK könyvtárakat, hangjegyeket bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsonkönyvtár Arad. Telefon 385. 881

ELONYÖSEN értékesíthető eladni szándékoltt butorait, szőnyegeit, háztartási cikkeit, antik tárgyait stb., ha eljuttatja sürgősen Arad, Str. Consistorului 12. (vált Batthyány-ucca, I. em., jobb. old.) alá. 1000

PALLAS LEXIKON 18 kötet 4000 lej, Papini: Krisztus Története 860 lej. Kalapcsomagoló, üveggügyölő papir egy rizma 240 lej. Knieszer papirkereskedőnél Arad, Bul. Regele Ferdinand 21. 1114

BORSZIVÓGÉP használt, jókarban lévő megvételre keresetlik. Arad, Strada Ioan Calvin No. 1. 4769

EGY 18 HP. Ford autó eladó. Herling József üveggüztet Lipova. 4781

ZONGORA kereszthuros, rövid, eladó. Arad, Str. Pompiliu 21. (Kasza-u.) 4837

ELADÓ hálószobabutor. Arad, Str. Brațianu No. 14., földsz. 4. 4843

HEGEDŰT kezdőnek megvételre keresek. Cim Rudolf Mosse Arad. 10262

HÁROM grt. új lenvászon ágyhuzat, abroszok 12 és 6 személyes, arany nyaklánc, arany női óra, eladók. Arad, Str. Penes Curcanul (Lövész-u.) 20. 4852

FINOM szörmebundabélést, perzsa függönyöket és antik jósit megvételre keresek Arad, Str. Josif Vulcan (Kazinczy-ucca) 6., jobbra. 10262

Ingtalan.

HÁZTELKEK részletfizetésre Ujmikellakán eladók. Érdeklődni Munteannal katonatemetővel szemben. 4133

ARAD, Str. Pipos (Gál László-u.) 1. sz. ház, olcsón eladó. 4748

ÖTVEN HOLD Spitzer-féle szántóból haszonbérbe kiadó román plébániánál Arad-Gai. 4754

SZÖLLŐ Gyorokon a piacértől 6 percnyire 3 kataszter hold, 2 szoba, konyha, külön prsházal, teljes felszereléssel, eladó. Bővebbet bármikor a helyszínen, utbalgazítást ad a református templom uccájában a hegykapu csúszai. 4834

ARAD, Str. Cornel Popescu 19. sz. ház, szabad kézből eladó. 4817

ARAD, Str. Abatorului 64. (Vágóhid-u.) kisebb ház szállós kertetel bérbeadó vagy eladó. Hízalásra alkalmas. 4864

EGY szép magánház, 3 szoba, előszoba, parkirozott udvarral, sürgősen eladó. Arad, Str. Dna. Balassa 186. sz. 4864

NÉGY kishold I. o. szántó a pécskai határban 145 ezer lejért eladó. Bővebbet Central ügynökség Arad, Str. Románului (Zrinyi-u.) a hírlapiroda mellett. 4861

Üzletek.

EGY vendéglő fűszerüzlettel, berendezéssel, 2 szobás lakással stb., eladó. Arad, Str. Pompiliu (Kasza-u.) 48. 4810

A PÉCSKAI-UTI kettős csárda eladó. Bővebbet a tulajdonosnál Szent Tamásdűlő 2. sz. 4822

HAZ jóforgalmu kocsmával, fűszerüzlettel és lakással, haláleset miatt sürgősen eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4842

VILAGOS nagy üzlethelyiség kiadó. Aranykerék-szálló, Arad, a vasutnál. 4857

ÉVEK OTA FÓNALLÓ elsőrendű női divatszalon teljes felszereléssel átadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4862

Ellátás.

TANULMÁNYAIKAT Budapesten végző uri leányok teljes ellátást kaphatnak intelligens családnál. Felvilágosítással szolgál Zakariás Jenő intéző Sebis (Borossebes). 4762

KÉT urifrut uriosalád teljes ellátásra elvállal. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4839

Öltönyöket ... 1650
Raglánokat ... 2000
Gummi kabátokat ... 960
lejes árakban árusít:
SZANTO & KOMLOS.
Arad, színház-épület.
Kérjük szövetkirakataink megtekintését!

Felünő olcsó házvétel!

Str. General Coanda (vált 16568 Borona-ucca) 83. számu újonnan épült üzletbáz a vásártér térszomszédságában, elfoglalható 3 szobás lakással, korlátlan italmérési joggal és fűszerüzlettel, nagyobb kölcsonnel terheve, minden elfogadható áron eladó, azonnali átvehető. Kizárólagos megbízott:
Haász Irodája, Arad
Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-u.) 12.

Lisztzükségletét

egész évre előnyösen beszeresheti nagyban és kicsinyben
Gárdos & Bornstein
cégnél Arad, Str. Cris-san (Karolina-ucca) 1.
Ugyancsak beszerezhető mindenféle terményáru is.
Házhoz szállítás díjtalan.
Előjegyzések a jelentkezés sorrendjében. ▼ Telefonszám 30.

Kétszobás

fürdőszobás, földszintes butorozott lakás, a főtér mellett, esetleg irodának kiadó.
Haász-Iroda Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. 16568

Figyelem! Hirdetés. Figyelem!

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, úgy az aradi, valamint vidéki és összes 6-romániai építőmester urakat, a tisztelt építetők közönséget, hogy a „világhírű jimboliai Treiss-féle 253 sz. hornyolt és kitűnő minőségű hóifarku cserepek”, valamint legjobb minőségű falitégla, üvegtető, felülvilágító cserepek, kizárólagos képviselőnként a jó hírnévnek örvendő régi cégnél, amely 30 év óta áll fenn, Mittner József utódnál kapható a legnagyobb mennyiségben Aradon az Astra-gyárral szemben, CFR. telepen.
Cserepeink nemcsak minőségileg, de könnyűségénél és kidolgozásánál fogva is, páratlanok a magok nomében és így az egész bányai, erdőlyi és Ó-romániában nagy tetszésnek örvendenek. Midőn van szerencsénk a fentieket a tisztelt építetők közönség becses figyelmébe ajánlani, kérjük a fenti régi céghez, úgy mint a múltban, úgy most is bizalommal fordulni és rendeléseikkel képviselőnket támogatni szívekedjenek.
TISZTELETTEL: 4830
TREISS-FÉLE
gőztégla-és cserepgyáros
JIMBOLIA.

UTLEVEL VIZUMOZÁST és NEGBIZASOKAT naponkénti futáriműtással legolcsóbban, legmegbízhatóbban

és leggyorsabban közismert „SÁNDOR HIRLAPIRODA” ARAD, pontossággal (Vörmegeházzal szemben) Intézet el. Külföldi menetrendek díjmentes használata Gyűjtőhelyünk nines!

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat